

In dit nummer:
Proeven
met
Luidsprekers

RADIO EXPRES

Het Draadloos Zendstation voor den Amateur
door J. CORVER.

DERDE belangrijk uitgebreide druk.

PRIJS: ing. f 3.75, geb. f 5.—. -- Uitgeeft N. VEENSTRA te 's-Gravenhage

N^o: 41
8 OCT. 1926

20
CENT

Tot heden ging versterking ten koste van kwaliteit,
de N.R.W. WEERSTANDVERSTERKING

brengt uitkomst.

4 lampstoestel, compleet
 met luidspreker
 f 140.—

**Nederlandsche Radiowerken
 te UTRECHT.**

fa. CH. VELTHUISEN

OUDE MOLSTRAAT 18 — TEL. 12412

Varta Depôt - Den Haag

Thans uit voorraad leverbaar -- Prijs f 55.—

TELEFUNKEN

Behalve op de RE 054, de RE 144, vestigen
 wij Uwe aandacht op de

Supereindlamp RE 209.

Voor al de moderne verbeterde luidsprekers kan als laatste lamp niet met een gewone eindlamp volstaan worden, doch is een Supereindlamp beslist noodzakelijk om weergave van prima kwaliteit te verkrijgen. Deze lamp heet volgens de nieuwe benamingsmethode RE 504. De aandacht wordt erop gevestigd, dat de RE 504 volkomen dezelfde lamp is als de RE 209.

VERTEGENWOORDIGD DOOR
SIEMENS & HALSKE AG
 FILIALE 3-GRAVENHAGE
 HUYGENSPARK 38-39.

Storingsvrije Radio-apparaten

„Kunstzaal Edison” No. 5

— *Verrassend natuurlijke weergave* —

Wend U tot den EDISON-AGENT ter plaatse
 Adres op aanvraag bij: LARSEN DE BREY & Co., 's-Gravenhage

De Reclame-leus der meeste fabrikanten van
 plaatstroom-apparaten is: Weg met Uwe kra-
 kende anode-batterij!

**Een goed geconstrueerde
 anode-batterij kraakt niet,**

terwijl de meeste plaatstroom-apparaten een
 duidelijk hoorbare bromtoon veroorzaken.
ELFA anode-batterijen leveren U waar voor
 het besteede geld.

**Elfa Super anode-batterijen
 zijn niet te overtreffen.**

ELFA-ELEMENTENFABRIEK - AMSTERDAM

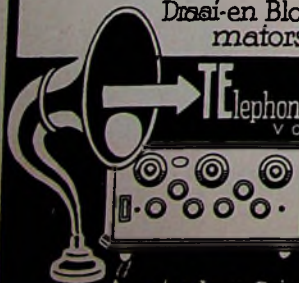
N.V. Handelsvereniging voorheen L. TERWAL
AMSTERDAM, Ceintuurbaan 254. Tel. 29456.

Filialen { **ROTTERDAM, Haringvliet 36**
Oosterkade, Tel. 9208.
HAARLEM, Kleine Houtstraat 37.

HET ADRES voor alle voorkomende Radio-
 onderdeelen en complete toestellen

**Neutrodyne-en Superheterodyne-
 Ontvangstoestellen
 Radio-Onderdeelen,**

vooral Luidsprekers, Hoofdtelefoons,
 Driasi-en Blokcondensatoren, Transfor-
 mators, Weerstanden, enz.

Telephon-Fabrik Actien-Gesellschaft
 VORM. J. BEKLINEK

Ingenieurs-en Verkoopbureau

H. Stiegel Jng.,

Amsterdam, Prinsengracht 851, Tel. 37 348

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.
REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TELEFOON 32112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,20 per stuk.

Correspondentie, zoowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: **Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.** Het auteursrecht op den volledige inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

PREMIE VOOR AANWERVING VAN NIEUWE LEDEN.

Wij wijzen er nog eens op, dat op de aanbrengring van vier nieuwe leden der N.V.V.R., wier contributie tot 31 Dec. 1927 wordt voldaan, de uitreiking van één exemplaar van het Gedenkboek als premie is gesteld.

Nu hebben een aantal leden reeds lijsten van namen aan het Secretariaat toegezonden. Op een dergelijke aangifte zonder meer kunnen de nieuwe candidaten evenwel niet ingeschreven worden. De ervaring heeft toch geleerd, dat bij aanbieding der contributie-kwitantie dan door derden opgegeven candidaten de betaling vaak uitblijft.

Het Secretariaat zendt dus eerst aan alle opgegeven adressen een inschrijvingsbiljet, waarop de candidaten zelf hun wensch om lid te worden, bevestigen.

In verband met de premie-uitreiking is het veel eenvoudiger, wanneer zij, die nieuwe leden aangeven, er zorg voor dragen, dat gelijktijdig het contributiebedrag wordt ingezonden, in dit geval f 2.50 voor 1926 plus f 8 voor 1927, totaal f 10.50. De aangifte van een nieuw lid kan voor de premie-uitreiking toch pas erkend worden, wanneer dit bedrag bij den secretaris-penningmeester is gestort.

Het adres van het Secretariaat der N.V.V.R. is: Obrechtstraat 104-106, den Haag.

HET METEN VAN TRANSFORMATIE VERHOUDINGEN.

Ir. H. Nordlohne te Utrecht schrijft ons: In uw artikel over het meten van trans-

formatieverhoudingen in Radio-Expres No. 40 schreef u onderaan de middelste kolom op pag. 693 het volgende:

„De meting zal dan zeer scherp blijken, want door de stroomloosheid van den transformator is er ook geen faseverschuiving.”

Dit nu is niet juist, want zonder varierende stroomen zijn er geen compenserende E. M. K.'n van zelfinductie en wederzijdsche inductie mogelijk, die in den transformator met de in s aangelegde spanning het evenwicht houden.

De impedantie's der transformatorwikkelingen moeten zich verhouden als de weerstanden r_1 en r_2 waarin de meetdraad in verdeeld; alsdan zal de telefoon zwijgen bij juiste fazeverhoudingen. Dus dan moet:

$$(i W_1 + \omega L_1 i + \omega M i) : (i W_2 + \omega L_2 i + \omega M i) = r_1 : r_2$$

w_1 en w_2 zijn de weerstanden
 $\omega = 2\pi \sim$

L_1 en L_2 zijn de coeff'n van zelfind.
 M = coeff. van wederzijdsche inductie.

Daar $L_1 = S_1 + \frac{n_1}{n_2} M$ (S_1 en S_2 zijn coeff'n van strooi-inductie door de z.g. leklijnen)

$$\text{en } L_2 = S_2 + \frac{n_2}{n_1} M, \text{ zoo is}$$

$$\frac{W_1 + \omega S_1 + \omega \frac{n_1}{n_2} M + \omega M}{W_2 + \omega S_2 + \omega \frac{n_2}{n_1} M + \omega M} = \frac{r_1}{r_2}$$

Daar bij gesloten ijzerkerntransformatoren S_1 en S_2 te verwaarloozen zijn (de strooi-coëfficiënten) en ook meestal de weerstanden w_1 en w_2 te verwaarloozen zijn, zoo is

$$\frac{\omega \frac{n_1}{n_2} M + \omega M}{\omega \frac{n_2}{n_1} M + \omega M} = \frac{r_1}{r_2}$$

$$\frac{\left(\frac{n_1}{n_2} + 1\right)}{\left(\frac{n_2}{n_1} + 1\right)} = \frac{r_1}{r_2}$$

$$\frac{n_2}{n_1} = u = \text{transformatieverhouding}$$

$$\frac{\frac{1}{u} + 1}{\frac{u}{u} + 1} = \frac{r_1}{r_2}$$

$$\frac{1}{u} = \frac{r_1}{r_2}$$

De transformatorstroom ijlt $\pm 90^\circ$ achter bij de spanning aan S, en de spanningen aan de wikkelingen zijn met de aangelegde spanning in S in fase (c.q. 180° in fase verschillend).

De stroom in den meetdraad is in fase met de spanning aan S en de spanningen aan de meetdraaddeelen zijn ook in fase met de spanning aan S (c.q. 180° verschillend).

Wij mogen den heer Nordlohne danken voor deze correctie en voor zijn uitwerking van het bewijs voor de juistheid der methode.

Het is wellicht nog interessant, hierbij aan te duiden hoe eigenlijk het door ons neergeschreven zinnetje, waarvan de heer Nordlohne hier de correctie gaf, ontstond. Door experiment laat zich vaststellen, dat inderdaad de evenwichtstoestand bij de meting ook samenvalt met een stroom-minimum in de takken, waarin de transformatorwikkelingen zijn opgenomen. Men kan zelfs dit minimum

desnoods voor de meting benutten door een telefoon in één dier takken te zetten en T kort te sluiten. Daardoor werden wij ertoe verleid, tot stroomloosheid te concluderen. Wat de heer Nordlohne aanvoert, lijkt intuschen overtuigend en het met telefoon in serie met één der wikkelingen constateerbare minimum blijkt ook practisch niet volkomen scherp te zijn. C.

EXPERIMENTEN MET BEELD-OVERBRENGING.

De heer W. van Stigs, Spaarndammerstraat 72, te Amsterdam schrijft:

Waar ik reeds 10 jaar amateur ben en veel geëxperimenteerd heb, gevoel ik reeds geruimen tijd den drang om met foto-ontvangst te beginnen. Ik heb vernomen, dat er reeds verscheidene amateurs mede bezig zijn en nu zou ik door tusschenkomst van onze vereeniging de gelegenheid willen zoeken in contact te komen met die amateurs of eventueel andere personen om zodoende tot mijn doel te geraken.

DE NAUWKEURIGHEID DER OMROEPGOLFLENGTEN.

Van verschillende zijden werd ons gevraagd een lijstje te publiceeren, vermeldende de afwijkingen van de golflengten van verschillende langegolf telefoniestations. Hieronder volgen de gemeten golflengten en de afwijkingen in procenten van den gewoonlijk opgegeven golflengten.

Hilversum	PFB1	1024 M.	2,5 %
Amsterdam	PCFF	1971 M.	1,45 %
De Bilt	PIMR	1086 M.	1,3 %
Königswusterhausen	AFP	1290 M.	0,77 %
Daventry	5XX	1597 M.	0,19 %
Parijs	FL	2654 M.	0,15 %
Parijs	Radiola	1750,5 M.	0,023 %

QRH-BUREAU.

Ned. Sectie I. A. R. U.

ZENDERCRITIEK.

Naar aanleiding van het schrijven van den heer R. V. H. M. Corten in „Radio-Expres” van 24 Sept., is het mij een behoefte, het volgende mede te deelen.

Dat in de programma's van Parijs meer variatie is, dan in de Hollandsche wil ik buiten beschouwing laten, maar dat de kwaliteit van muziek beter is, dat ben ik niet met den heer C. eens.

De muziek van Hilversum is hier uimuntend en de bewering van den heer C. dat den Hilversumschen zender slechts een matige zender is, voor de uithoekjes van ons land, is absoluut onjuist, daar

we in een van die uithoekjes verblijven, en de zender hier prachtig uitkomt zoodat we de vierde lamp van ons toestel bijna nooit gebruiken, en op drie lampen voldoende genieten.

J. J. HUISKEN.

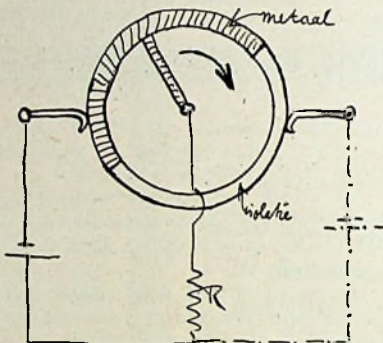
De Luth-Oldenzaal (O.)

WAAR ZIT DE FOUT ?

Misschien is het wel aardig het volgende elektrische raadseltje eens in „Radio-Expres” te plaatsen.

Het staat wel niet in direct verband met de radio, maar het is principieel zowat hetzelfde als zich voordoet in een plaatstroomapparaat met dubbele gelijkrichting.

Een accu wordt intermitterend aan een weerstand verbonden. Dit kan b.v. ge-

schieden door een sneldraaiende ring, die voor de helft met metaal bedekt is. Nemen we nu een tweede accu, die juist in de rustpoozen stroomlevert, dan zal door de weerstand juist twee maal zoo veel stroom gaan vloeien. Daar nu de energieontwikkeling evenredig is aan het kwadraat van de stroomsterkte, zal hier de weerstand dus vier maal meer energie opnemen dan eerst. Dat betekent dus dat accu No. 2 de eerste accu dwingt twee maal zoo veel energie af te geven, terwijl beide accu's nooit samen tegelijk verbonden zijn. Dat is natuurlijk onmogelijk. Waar zit de fout ?

Den Haag.

J. VAN SLOOTEN.

Aan prof. Zenneck is de gouden medaille van de Heinrich-Hertz-Gesellschaft uitgereikt.

Radio-apparaten, welke door reizigers voor persoonlijk gebruik of voor de uitoefening van hun beroep worden meege- nomen of tot dit doel vooruit- of nage-

zonden worden naar Duitschland, zijn tolvrij volg. § 6 No. 6 van het douanetarief van 25/12/1902. De reiziger heeft alleen bij het eerste douane-station het bewijs voor het bovenstaande te leveren; kosten en andere formaliteiten zijn onnoodig.

Vermoedelijk komt nog deze maand een versterkte zender te Stuttgart (Degerloch) in werking.

Voor den Rijnlandzender wordt te Keulen een klankzaal ingericht, die wel de grootste van Europa wordt.

Vrijdag 15 October wordt Gounod's Faust uitgezonden uit de klankzaal van Z.L.O. Miss Mig von Nevada vervult de rol van Margaretha.

Zondagavond 10 October wordt het concert van het Grand Hotel orkest te Eastbourne door 5XX uitgezonden. Miss Carmen Hill zingt liederen.

In verband met de uitbreiding van het groote Berlijnsche omroeporkest is de heer Maurits van den Berg als Kapelmeester benoemd. Van den Berg was reeds onder Nikisch en Furtwängler werkzaam in het Berlijnsche Philharmonisch orkest.

De Kapelmeester Dr. Büschkötter zal niet meer voor dezen omroep werkzaam zijn, doch de leiding op zich nemen van het orkest voor de nieuwen Rijnlandzender.

De Radio-Corporation of America heeft aan hare luisteraars de vraag voorgelegd of een mannelijke dan wel een vrouwelijke omroeper geschikter werd geacht.

Van de deelnemers, die deze vraag beantwoordden, hebben zich 99,3 % voor den mannelijken omroeper verklaard.

VERMELDENSWAARDIGHEDEN VAN DE I. R. T. A.

De derde I.R.T.A. te Amsterdam wordt dit jaar gehouden in het Paleis voor Volksvlijt, waarvan de ruimte-uitgebreidheid groot genoeg is. Maar de eenigszins vervallen en vervuilde toestand, waarin het „Paleis” verkeert, laat zich bezwaarlijk maskeeren met gekleurd doek, dat ook al niet heelemaal frisch

meer is. Zoo kan men niet zeggen, dat de voortbrengselen der radio-industrie hier overal op hun gunstigst uitkwamen.

Er mocht tamelijk vrij gedemonstreerd worden, waarvan lang niet door alle exposanten een verstandig gebruik werd gemaakt. Hier en daar was het een tegen elkaar in schreeuwen van luidsprekers, waarbij kwaliteit er eerst in de laatste plaats op aan scheen te komen. We maakten zelfs nog mee, dat dit helse spektakel een paar exposanten-overburen welhaast tot een kloppartij midden tusschen het publiek verleide.

Van den indruk van zulke vertooningen op het nog oningewijde en nog niet tot de radio aangetrokken deel der menigte vreezen we werkelijk het ergste. Gelukkig is tegen het einde van den derden dag het demonstreeren met luidsprekers verder verboden.

Dat de stand der *N. V. Philips' Radio*, geheel dezelfde, die ook op den Radio-Salon prijkte, in deze omgeving niet hetzelfde „deed”, is niet te verwonderen. Bij Philips vond men al hetgeen wij onlangs van de Jaarbeurs reeds vermeldden.

Naast de lampen, gelijkrichters en plaatstroom-apparaten van Philips prijken de Philips' luidsprekers in velerlei kleurcombinaties, zoodat iets passends is te vinden bij elk interieur.

We moeten er dadelijk bijvoegen, dat het middengedeelte der zaal, met de stands rondom het orkestpodium, een meer rustigen indruk maakt. Daar vond men de expositie van *Larsen de Brey en Co.*, (Kunstzaal New Edison) den Haag, met haar Crystaphone-kwaliteitsontvangers, nu ook voor raamontvangst en Farrand-luidsprekers — in ons vorig no. pas besproken —, waarvan ook het grootste model voor zaaldemonstratie aanwezig was. Schuin hiertegenover de *N. V. Detha*, Amsterdam, met de onzen lezers ook al bekende Détaphones, nog weer in verbeterde uitvoering en ook in luxe-meubelvorm. Detha voert ook prachtig klankvolle New-Brunswick-grammofoon-weergevers met ingebouwen versterker, geheel op wisselstroom en eenzijdigen Conus-luidspreker (ook op radio aan te sluiten). Voorts nieuwe plaatstroom-apparaten en accu-laadinrichtingen van Transforma. In dit centrum bevond zich ook het *Ingenieursbureau Connector*, Amsterdam, van welks nieuwe artikelen we in het I.R.A.F.A.-verslag melding maakten. Naast de Crosley Musicone zagen we den Acme-dubbelconus-luidspreker. En als vierde exposant aan het middenplein stond daar de *Continentale Amplion*, Amsterdam met een enorme collectie harer luidsprekers in al hun vormen en grootten. De Amplion had ook gezorgd voor het toespraak systeem, waarmee mededeelingen in de zaal konden worden gedaan.

In de luidspreker-branche mag de in het verslag der Londensche tentoonstel-

ling genoemde verschijning van een Brown-conus als iets bijzonders worden aangemerkt. De Brown-vertegenwoordiging, de firma *T. B. Hooghoudt*, Amsterdam exposeerde twee uitvoeringen ervan, inderdaad prachtig werk, zooals men van Brown gewoon is, de geheele conus in uitgeslagen metaal-omhulling, beschermd tegen beschadigingen. Ook was hier een nieuwe horenluidspreker van Brown, normaal-groot model, tegen waarlijk populairen prijs, de Brown E.

Een frisschen indruk maakte ongetwijfeld de stand der *Ned. Seintoestellen Fabriek*, Hilversum en vertegenwoordiger *P. Geervliet*, Amsterdam, die een compleet, in metalen paneelen gemonteerden lampzender voor 8 kilowatt plaat-energie (met tusschenkring 1.5 kilowatt in de antenne) had opgesteld, met alle hulp-apparaten, microfoonversterker en lijn versterker, prachtig afgewerkt. Naast de bekende N.S.F.-ontvangers en eigen fabriekaat onderdeelen was ook de nieuwe M 4 aanwezig, met een variometer, die zichzelf automatisch van parallel op serie schakelt en met afzonderlijke regeling der selectiviteit. Aansluitend achter den zender kwam de *H.D.O.*-stand, uitgevoerd als een complete klankzaal met Marconi-Round en Reisz-microfoon.

Een interessante bijzonderheid troffen we aan bij de toestellen der fa. *Ridderhof en van Dijk*, Zeist. Hier is de selectiviteit van den gewonen Koomans-ontvanger grootelijks verhoogd en tevens de neiging tot zelfgenereren bedwongen door een constructief heel eenvoudig aangebrachte aftakking op de secundaire spoel, die door omdraaien van de spoel ook buitenwerking kan worden gesteld. Reeds geruimen tijd werd deze constructie toegepast, zonder dat het geheim ervan door iemand werd afgekeken. Thans zullen ook losse spoelen hiervoor in den handel worden gebracht, waarmee inderdaad aan de amateurswereld een dienst wordt bewezen. Een fraaie golfengtelineaire cond. werd ons getoond, eigen fabriekaat en een hoogfreq. smoorspoel met aftakkingen, waarmee thans alle onderdeelen in eigen fabriekaat compleet zijn.

De fa. *Jos Nieman*, Rotterdam, vertegenwoordiger van Lissen, bracht een compleet overzicht van de Lissen-fabriekage, van ruwe materialen tot geheel afgewerkte onderdeelen een interessant geheel, zooals het ook op de Londensche tentoonstelling was geëxposeerd. De nieuwe Lissen laagfreq. transformator en hfr. smoorspoelen voor lange en korte golven vragen speciale aandacht.

Een nieuwe verschijning aan den radiohemel is de Haagsche fabriek Ingenieursbureau van der Heem en Bloemsmas, welke exposanten het geluk hadden, in het linksche zijzaaltje, dat overigens een sjofelen indruk maakte, een nis in te nemen, waarin de muurbekleding nog onge-

schonden is en waartegen de fraaie stijlvolle H. B.-toestellen zich ten volle salonfähig toonden. Deze apparaten zijn zoolvel innerlijk als uiterlijk iets bijzonders. We maakten er reeds vóór de I. R. T. A. kennis mede en komen er nog wel op terug, want zij verdienen de aandacht. Het is goed werk en er zit een nieuwe lijn in.

Bij de firma *van Seters en Co.*, den Haag staan de uitstekende Schracklampen en de Ferrix-transformatoren op den voorgrond. Van de Schracklampen kwam een nieuwe serie uit voor 4 volts gloei-spanning, hetgeen voor den Nederlandschen gebruiker practisch is te achten. De firma van Seters is de eerste geweest, die in ons land het plaatstroomapparaat ontwikkelde, waarvan een aantal typen bestaan van verschillend vermogen, bekreond door de combinaties met 2 Philips 373-lampen en de Raythéon-combinatie.

Ietwat in een hoekje gedrukt, in de andere zijzaal, vonden we *Telefunken* met een aantal exemplaren van de bekende Telefunkon 3/26, waarnaast een Telefunkon Alpha (2 lamps) is verschenen, een fraai apparaat en de kristalontvanger Telefunkon Zêta met 2 lampsversterker Epsilon. Ook werd een nieuwe populaire luidspreker uitgebracht, de L 444, terwijl nog op komst is de Arcophon Faltlautspreker. Van dezen laatste was één exemplaar aanwezig, afgestaan aan den stand van fa. *Bontekoe-Irving*, Hilversum, welker toestellen wij naar aanleiding van de I. R. A. F. A. bespraken. De Arcophon is ingesloten in een eiken kastje. Het is een luidspreker met papier membraan, een in het midden gevouwen vel, naar buiten uitbuigend. Dit verloop schijnt een gelijkmatige weergave van alle frequenties te bevorderen. Van de fa. Bontekoe zagen we een zeer fraaien 4-lamps één knopper en Royal B balans-transformator; voorts de Ultra duotron lamp (enkele lamp voor balansversterking).

Bij de firma van *Santen en Co.*, Amsterdam, vert. van Hart en Hegeman, zagen we den kleinen Brownie-kristalontvanger, een keurig dingetje, dat nog geen tien gulden kost en waarbij een 2-lampsversterker kan worden aangeschaft, die er één geheel mee vormt. Een ander nieuwtje zijn de in koper afgeschermd Lewcos-spoelen (zelfde fabriekaat als van Glazite-draad) en de drukknap-Utility-schakelaar. Afgeschermd spoelen kunnen van groote beteekenis worden bij hoogfrequentversterking (neutrodyne) en om opvangen van storingen direct door de spoelen te voorkomen. Ten slotte zagen we ook den nieuwen Acuston-luidspreker met aparte instelling voor spreken en muziek.

Een lust der oogen zijn de Vitus-toestellen van *Radiozet* (Zeguers), Maastricht, waarvan de nieuwe 7-lamps Ultra-Mondial Hétérodyne, al zonder eenige aansluiting, op luidspreker werkt, terwijl

het apparaat ook voor extra-selectieve ontvangst zelfs op groote antenne geschikt is. Dit toestel had eigenlijk voor het eerst op den Parijschen salon moeten verschijnen, maar Nederland heeft nu de primeur. Voorts diverse andere toestellen en plaatstroomapparaten, gecombineerd plaat en gloeistroomapparaat voor gelijkstroom, samenvoelbaar raam en vaste Monopole-condensatoren.

Biedermann en Co., Amsterdam, exposeeren een keur van luidsprekers, de Scala conus, met instelbaar magneetsysteem, Stradivarius, gekoppeld aan klankkast, Salon en Amigo; diverse toestellen, waaronder één met als variometer geschakelde honingraatspoelen, zonder condensator: een 4-lamper met hoogfrequentlamp, waarin de koppeling tusschen deze en den detector inductief is uitgevoerd, zoodat de primaire buiten alle koppeling kan blijven en ook door een raam kan worden vervangen. Van de onderdeelen noemen we hoogohmige Owin-weerstanden, regelbaar, ook als potentiometer, Weco-schakelaars, Ahemo-transformatoren en gelijkrichters; meters voor alle doeleinden.

Het *Techn. Bur. J. Duiker*, den Haag, brengt als nieuws den door constructie uitmuntenden Rinkel-condensator en vermoedelijk in den loop der expositie nog een geluidsterkte-meter, een apparaat, waarnaar door velen wordt uitgezien. Belangrijk scheen ons de Weilotorsiekoppeling, systeem Rinkel, ter samenkoppeling van condensatoren in toestellen met meervoudige gelijke afstemming.

Goed gebouwde en doordachte toestellen zagen we van *Airvoice*, Amsterdam, waarin voor het laagfrequente deel weerstandversterking is toegepast, terwijl een sterkteregeling is aangebracht. Een aardige kleine brochure werd uitgereikt, waarin heel populair een idee van radio en van behandeling van een toestel wordt gegeven. In een als meubel uitgevoerd apparaat was een Philips' luidspreker ingebouwd.

De *Baltic*, vert. fa. *E. A. Loeb*, den Haag, stelde het van den Radio-Salon het eerst in Nederland bekend geworden toestellenmateriaal, ook voor de zeer korte

golven ten toon. Bij de *Baltic*-bouwschema's is een nieuw Reinartz-toestel gevoegd met 2 laagfrequent, en een zeefkring-golfmeter. Ook wordt een verbeterde draaicondensator gebracht, zowel met halfcirkelplaten als golflengte- of frequentie-lineair.

Op de stand der *N. V. Eerste Ned. Mij. tot Expl. van Dr. Telegr. en Telefonie*, Rotterdam vonden we de SFR-lampen, Super-Radiola toestellen, oude en nieuwe Sferavox-luidsprekers en Colloidgelijkrichters, alle bekend van den Radio-Salon.

De Handel *Mij. R. S. Stokvis & Zonen* te Rotterdam brengt de *K. A. W. accu's*, waarvan de platen speciaal berekend zijn voor langzame ontlading, terwijl de lading met normale stroomsterkte kan geschieden.

Verder een antenne-parallelzeefkring, systeem de *Rop*, genaamd „corrector”.

Van de toestellen noemen wij de „Detectofoon 5”, geheel gebouwd uit Sterling-materiaal en bedoeld voor gebruik in auto's, jachten, enz., alsmede toestellen voor den muziekhandel, waarbij vóór groote geluidsterkte is gelet op prima weergave.

Naast de *R. S. transformatoren* brengt de firma nu ook een *R S smoorspoel*, welke met een *Hydra*-condensator deel uitmaakt van een luidsprekerzeefkring. Niet vergeten mag worden de liefvallige blonde „*Mellovox-girl*”, die voor haar peetoom, den *Mellovox*-luidspreker, reclame maakt.

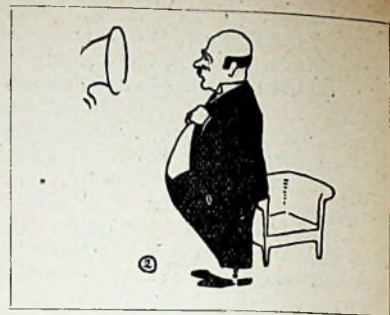
Het *American-Radio-House* te Muiden exposeert naast de Amerikaanse *Zenith*-ontvangers (180—650 M.) eigen fabriek toestellen, waaronder een mooi afgewerkte 9-lamps-super. Op het gebied van onderdeelen specialiseert deze firma zich in de betere fabriekaten.

De firma *Berg en Burg* te Amsterdam vraagt de aandacht voor een *Moullin-voltmeter* 0—5 Volt voor het meten van hoogfrequentstroom door middel van lampgelijkrichting, fabriek Cambridge. Nog noemen we een *Fuller*-anode-accubatterij van groote capaciteit te gebruiken bij versterking voor demonstraties met groote eindlampen.

De firma *D. Molgo & Co.* te Amsterdam brengt een antenne-aardschakelaar van wel zeer kleine afmetingen, die gemakkelijk op een hoekje van een raamkozijn geplaatst kan worden.

Radio-Dekker te Amsterdam heeft eenige nieuwtjes van het bekende „*Blaupunkt*” merk. Noemen we de roostercondensatoren met aftakkingen tusschen 110 en 550 μ F, en een apparaatje voor automatisch inschakelen van den gloeistroom na een pauze in het omroepprogramma. Verder een gloeidraadweerstand met direct afleesbare Ohm-schaal.

Het *Techn. Bureau Andersen & Polak* maakt propaganda voor zijn nieuw verkoopsysteem, waarbij de toestellen geheel

volgens door den besteller gewenschte onderdeelen en schema worden samengesteld.

Van de *N.V. Techn. Bureau Nierstrasz* te Amsterdam vallen op de capaciteitsvrije „*Erla*”-circoloid spoelen, welke in alle *Erla*-toestellen, zowel voor kortals lange-golf ontvangst gebruikt worden.

Nieuw in ons land is hier ook de volledige serie *Tungsram*-radio-lampen.

Naast haar bekende anodebatterijen brengt de *Elja*-batterijenfabriek te Amsterdam nu een nieuwe 100 V. type, de *DL 8/500* voor grotere stroomafname met opgevoerden levensduur door grotere capaciteit der cellen.

De *Dralowid* lekweerstand, waarnaar ons kortgeleden gevraagd werd, blijken thans geïmporteerd te worden door de firma *S. M. Nijkerk Jr.* te Amsterdam. De nieuwste *Acuston*-luidspreker dezer firma is voorzien van een instelbaar voor „spreken” en „muziek”. Verder treffen we hier de *Brownie*-ontvangertjes en het *Simple-strip* montage-materiaal.

De *Techn. Handel Mij. v.h. Jan Mulder* te Amsterdam, exposeert o.a. een nieuw drielampstoezel met speciaal-verliesvrije spoelen en de bekende *Seibt*-luidsprekers, waarbij nu ook de hoorn-luidspreker is voorzien van een aluminium-menbraan, zoodanig uitgevoerd dat de demping is vergroot, zoodat meetrillen wordt vermeden. Hier vermelden we nog het *Bel-den-draad* en een nieuwen zuurweger, waar geen druppels afvallen.

De *N. V. Teva* te Amsterdam introduceert de Engelsche *Dr. Nesper*-fabriekaten der *S. D. H. Manufact. Co.* te Hendon, waarover men spoedig nadere bijzonderheden zal kunnen vernemen. De firma heeft de vertegenwoordiging voor Nederland en Koloniën van dit fabriekaat op zich genomen.

We zagen hier ook enkele nieuwe *N.S.F.*-onderdeelen, zoodals spoelhouders en draaicondensatoren.

De firma *Erich Meyler* te den Haag, welke zich geheel specialiseert op isoleermaterialen exposeert met een ingeperst patroon voorzien eboniet, dat voor kruipstroom een veel hoogere isolatie-waarde heeft en niet vlekturet. Ook zagen we hier nog een nieuw kunsthar-product dat zich goed leent voor het fabriceren van knoppen voor schakelaars enz.

De elementenfabriek v/h. Gebr. Peters te Amsterdam, levert behalve goede droge batterijen voor gloeistroom, rooster- en anodespanning thans ook een eigen fabrikaat kleinen conus-luidspreker voor den prijs van slechts f 15. Tevens een solieden gloeistroomweerstand met z.g. splitpen, d.w.z. dat het lager van de as dubbel-ingezaagd en dus veerend is, zoo- doende altijd goed contact makende met de as.

V. Zwaan te Amsterdam, is vertegenwoordiger van de Lotus-veerende lampvoetjes met stevige lampbussen; ook van den Ripaults var. cond. (Wade-principe), waarbij de beweegbare platen door middel van een spiraalvormig rad omhoog kunnen worden getrokken. Als verdere bezienwaardigheden hier noemen we het „Junit-wire”, waarin soldeer zit, den multiplug-distributor, Britimax afstemspoel met aftakkingen en variometer.

De Dominit Accu-fabriek te Amsterdam, exposeert behalve de alom bekende gloeistroom-accu's ook kleine accu's in blokken van 10 en 20 Volt voor het samenstellen van anode batterijen, wat tegenwoordig met de veel plaatstroom verbruikende eindlampen hoe langer hoe meer wordt toegepast. Ze zijn nog in verschillende capaciteiten verkrijgbaar. Verder maakt deze fabriek een soliede smoorspoel met gesloten ijzerkern, geheel in ijzer ingebouwd en voorzien van een aardklem.

Zélander, Amsterdam, komt uit met de reeds eerder beschreven ontvang-apparaten, waaronder de 6-lamps neutrodyne en de 7-lamps super (Éthydyne), waar bovenop een raamantenne gemonteerd is, om hunne goede kwaliteiten en smaakvolle uitvoering speciaal dienen te worden genoemd, terwijl het „Herald”-apparaat met afzonderlijke inrichting voor volledige wisselstroomvoeding in een reeds lang gevoelde behoefte voorziet.

Op de stand van Posthumus te Baarn, den hoofdvertegenwoordiger der goed bekend staande General Radio en Pye artikelen trok weder de van den Radio Salon bekende Kurz-Kasch Group Control de aandacht, waarbij 3 var. cond. naast elkaar op een frontplaat gemonteerd, door slechts één knop kunnen worden bediend,

terwijl fijnregeling van ieder afzonderlijk mogelijk blijft. Verder wordt een doos getoond met de benodigde onderdeelen, geboorde frontplaat en werkteekening voor de montage van een 4-lamps Koomans schema. Vermelding verdienen nog: General Radio amateur-golfmeter no. 358 (λ 14—224) met nauwkeurige ijkkrommen, in R.-Expres no. 39 uitvoerig besproken. Clarostat weerstand van 100—5.000.000 Ω en Benjamin veerende lampvoet, waar veerend aan bevestigd kan worden Dubilier lek en roostercond.

Firma W. Boosman, Amsterdam, levert het General Radio materieel rechtstreeks aan particulieren. Verder zijn aan dit adres verkrijgbaar de „Phywe”-gelijkrichters (Physikalische Werkstätte), 2—12 Volt 1,3 amp. waarmede gelijktijdig gloeistroom- en anode accubatterij opgeladen kan worden.

A. E. Gerritsen, Amsterdam exposeert diverse typen ontvangers en luidsprekers. Als nieuwsten ontvanger noemen wij het 4-lamps type C II, Koomans-schema, keurige afwerking. Ook hier wordt in verband met de steeds grooter wordende moeilijkheden bij het aanbrengen van een dak-antenne en de steeds talrijker wordende storingen, ontvangst op raam toegepast. Hetzelfde beginsel wordt in eenigszins anderen vorm gehuldigd door het Radio-Techn. Bureau A. van Gelder, v/h. Prins, te Amsterdam, die met een keurig 5-lamps toestel uitkomt (2-1-2), waarbij een korte binnenshuis-antenne als voldoende wordt aanbevolen. Verder een keur van klein materieel.

A. Ludert te Amersfoort, is de importeur van het reeds goed bekende Trolit, een solied materiaal van hoogen weerstand, dat niet alleen voor frontplaten kan worden gebruikt, doch waarvan ook geheele kasten voor ontvangers en eventueel voor andere doeleinden kunnen worden vervaardigd. Het is in een groot aantal kleuren, zoowel effen als gemarmerd verkrijgbaar, terwijl er ook allerlei voorwerpen als condensatorknoppen en gewone bakjes van worden vervaardigd. De heer Ludert is tevens Gen. Vertegenw. van de „Baduf” (Badische Uhrenfabrik), die low-loss spoelen met karakteristiek en low-loss var. cond. (principe Wade) fabricceert.

Een fraaie stand met een keur van smaakvolle ontvang-apparaten in luxe- en gewone uitvoering is ingericht door H. R. Smith te Amsterdam, waaronder de ook op de I.R.A.F.A. aanwezige Radiomobile als nieuwste een voorname plaats inneemt. Ook hier wordt de voorkeur gegeven aan een raam-antenne, die ontegenzeggelijk eenige groote voordeelen heeft, terwijl het nadeel, dat de ontvanger dan eenige lampen meer moet hebben, niet meer telt, wanneer men algeheele wisselstroomvoeding toepast, hetgeen hier dan ook geschiedt. Deze 5-lamps ontvanger heeft een golfbereik van 320—

580 en van 750—2000 M., terwijl de afstemming slechts met één knop geschiedt. De ontvangst is zeer selectief, van buitengewoon goede kwaliteit en sterkte en absoluut bromvrij. De bijbehorende raamantenne is uitgevoerd als een keurig vuurscherm, dat ieder naar zijn eigen smaak met een zijden lap kan bekleeden.

De Varta-accufabriek (Gen. Vert. te Amsterdam) brengt, behalve de alom goed bekende gloeistroom- en anode-accubatterijen den in R.-Expres no. 40 besproken „Duplex” gelijkrichter aan de markt, waarmede gelijktijdig beide genoemde soorten batterijen geladen kunnen worden. Het is een keurig, klein apparaat, waarop de Philips gelijkrichter- en weerstandslamp kunnen worden gebruikt.

Op het gebied van ontvangers in meubelvorm en luxe-uitvoering etaleert v. d. Berg & Co.'s Metaalhandel, Amsterdam, Gen. Vert. van de Gecophone een keur van smaakvolle apparaten in mahonie- en andere kasten, terwijl toch ook eenvoudiger toestellen, tot zelfs kristal-ontvangers toe, kunnen worden geleverd. Onnoodig te zeggen, dat de naam Gecophone eerste klas fabriektaat waarborgt.

v. Houten & Co., Rotterdam komt uit met klein materieel, alles van goede bekende fabrikaten, waaronder speciaal de aandacht gevestigd moet worden op een kleinen doch keurigen Phonos-luidspreker, met dunne, celluloid conus-membraan en verder de Rheo-lekweerstand, een soliede weerstand, die max. 23 m.A. stroom doorlaat zonder warm te worden.

De Holl. Radio Mij., den Haag voorziet de meeste zijner ontvangers van vast ingebouwde in secties gewonden en aftakbare spoelen, in parafine gekookt, alzo geen last van vocht. Als verschillende typen ontvangers noemen wij de Horama 4 B, 4 C, 5-lamps, de Jacobine (Cabinet model), Queen Anne (meubelstuk) en de Grand luxe 6-lamps (mahoniehout). Alles keurig uitgevoerd en van prima kwaliteit en werking. Ook nog een eigen fabrikaat plaatstroom apparaat voor 2 verschillende anode spanningen.

De Metaalwarenfabriek De Zon te Oudenrijn komt uit met dezelfde eigen

fabrikaten als op de Jaarbeurs, n.l. var. cond. merk Metazon, van solide constructie, met- en zonder fijnregeling en in verschillende waarden, verder spoelhouders, stekers, lamp- en telefoonbus-sen enz.

Ook de heer van Kekem te Utrecht past bij zijne ontvangers algeheele wisselstroomvoeding toe. Hij toonde ons een binnen ieders bereik vallenden 3-lamps omroepontvanger, waarbij gloei- en plaatstroomapparaat achter den ontvanger in dezelfde kast zijn ingebouwd. Als grootere toestellen moeten nog genoemd worden een 8-lamps super en een 7-lamps idem in cabinet vorm, een keurig meubelstuk, met praktische indeeling en voorzien van de noodige meetinstrumenten.

Een keur van allerlei soorten transformatoren werd getoond bij E. Zanten te Amsterdam, fabrikaat Sol, terwijl ook een groot aantal kleine meetinstrumenten voor diverse doeleinden (ook m.A. meters) fabrikaat Sifam de aandacht vroegen. Aan de lezers van dit blad reeds goed bekend zijn de vaste condensatoren en weerstanden fabrikaat „Véritable Alter”, alle cilindervormig en op zeer eenvoudige wijze tusschen 2 clips te bevestigen. Naar gelang van de waarde varieert de lengte tusschen 3 en 7 c.M. Luchtdicht opgerold in een celluloid cilindertje, is een constante waarde gewaarborgd. De hier getoonde complete ontvangers van J. H. Berrens te Parijs maakten een goeden indruk.

De fa. J. Haagman, Rotterdam komt uit met een eigen fabrikaat plaatstroom-apparaat voor 2 verschillende anodespanningen, een eigen accu-gelijkrichter en een 4-lamps ontvanger „Lilar”. Genoemde fa. is tevens Gen. Vert. der A E G-producten en vert. der Fotos-lampen.

Het Techn. Bureau Mandersloot te Maarsen is Gen. Vert. der Schwarz-wälder Apparate Bau-Anstalt „Saba”, welke diverse soorten koptelefoons en luidsprekers, laagfr. transformatoren, var. cond. en low-loss spoelen, ook stellen spoelen met handige variometer-regeling gloeistroom weerst. (ook 2 op 1-as gemonteerd) en verder klein materieel op de markt brengt. Alles is solide en degelijk afgewerkt, wat prima kwaliteit waar-

borgt. Van deze onderdeelen waren ook enkele complete 3- en 4-lamps ontvangers gemonteerd.

Wanneer men op den stand van Ph. J. Schut, Amsterdam een keurige schilderij in lijst ziet hangen, zou men op 't eerste gezicht geneigd zijn te denken aan eene versiering, doch de nauwkeurige opmerker ziet al spoedig een snoer onder het schilderij uitkomen, zoodat het vermoeden niet ongewettigd is, dat een of andere geheimzinnige luidspreker achter het stillevens verborgen is. Inderdaad blijkt dit dan ook een condensator-luidspreker van Mixt en Genest te zijn. Als complete ontvangers ziet men hier een 7-lamps Ducretet met metalen frontplaat en een 4-lamps super (Ducretet), van de Parijsche tentoonstelling meegebracht. Verder nog gelijkrichters.

De N. V. Heijbroek's Groothandel, Amsterdam exposeert een aantal ontvangers, waarvan de meeste reeds voldoende bekend zijn. Als nieuwste moeten echter nog genoemd worden de 4-lamps Hagephone, met ingebouwde spoelen, in keurige mahonie kast en een 5-lamps met raamantenne. Onder het klein materieel verdient nog vermelding een kleine handige koppeleenheid voor weerstands-versterking.

Gebr. Prins, Amsterdam brengen een eenknops 5-lamps super met raamantenne, boven op den ontvanger gemonteerd, keurig afgewerkt. Onder het klein materieel moeten Engelsche Fama en Fairy lampen genoemd worden.

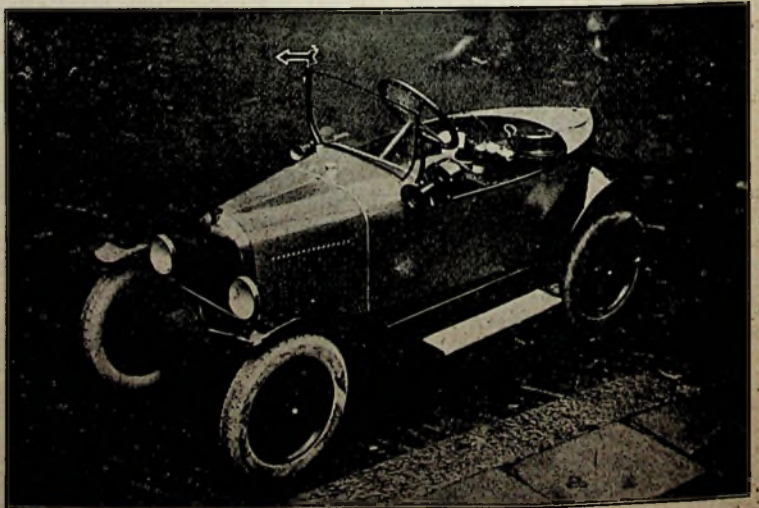
De Ned. Radio Handel, den Haag komt met eenige keurige ontvangers uit met- en zonder raamantenne, waaronder een 6-lamps voor golfbereik 200-4000 met

raam in luxe uitvoering en de reeds van de Irafa vermelde 2-lamps reflex, waarvan verzekerd wordt, dat de geluidsterkte is als van een 4-lamps bij zeer goede kwaliteit.

De Etafem, Amsterdam, exposeert evenals op de Irafa, de Etafem-plaatstroom apparaten, accu-gelijkrichter, gloeistroom transformator en voorzetapparaat voor negatieve roosterspanning. Ook wordt eene combinatie hiervan geleverd in zwart gelakte kast met onbrekbare frontplaat. Aanbevolen wordt hierbij, de detectorlamp door een kristal te vervangen.

Wij mogen dit overzicht niet besluiten zonder melding gemaakt te hebben van het kleine model-Citroën-wagentje, door de heeren Geervliet en Seevers voorzien van een electromotor, korte-golf-ontvanger en relais, zoodat de trillingen van een korte-golf-zender het wagentje kunnen doen gaan rijden en stoppen. Verdere besturingsproeven liet de galerij-ruimte niet toe. Het had veel bekijks.

De kleine model-auto, draadloos bestuurd, van de Fa. Geervliet

PROEVEN MET LUIDSPREKERS.

In het Mei no. van *Radio-Nieuws* bewerkte de heer H. Lels een artikel uit

Experimental Wireless over luidsprekers. Onder de vele interessante gezichtspunten, die daar naar voren werden gebracht, kwam een aanwijzing voor, waardoor men bestaande Conusluidsprekers

gemakkelijk de vaak ontbrekende lage tonen beter kan laten weergeven.

Aan het eigenlijke mechanisme van een bestaanden luidspreker kan men in het algemeen niet veel veranderen zonder hem min of meer te vernielen. Het is dan ook aan den eenen kant niet gewenscht, al te diep „operatief” in te grijpen en daarom aan den anderen kant noodzakelijk uit te gaan van een type, dat uit zichzelf niet met cardinale fouten behept is, waaraan men nu eenmaal niets kan doen.

Het bovenbedoelde middel om den luid-

om de Musicone heen een scherm kan worden gemaakt van dun hout, of carton, een rand ter breedte van 7 à 10 centimeter, dien men verder naar eigen smaak eenigszins een siervorm kan geven.

Het effect is een wezenlijk voller worden van het geluid, een besliste verbetering der lage tonen, zonder dat men ook maar in het minst eenige resonans voor een bepaalden toon bevordert.

Bij de Musicone kan men ook volgens fig. 2 een schaalvormigen rand aanbrengen, waartoe een in alle winkels van huishoudelijke goederen verkrijgbare bak van papier mâché is te gebruiken, waarvan de bodem wordt weggezaagd. Ook de inrichting van fig. 2 geeft merkbaar effect zonder bevordering van resonansen.

Dat laatste is natuurlijk van hoog belang.

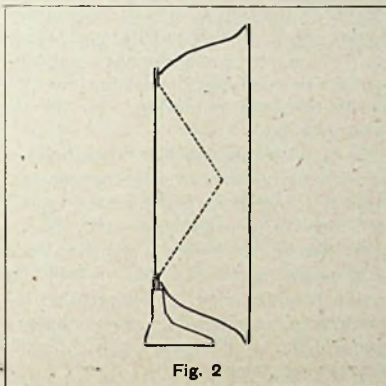

Fig. 2

Dikwijls wordt goede weergave van lage tonen verward met holheid van het geluid, zooals bijv. door een werken te dicht op rand van genereeren of door overdreven afstemscherpte met meervoudige hoogfrequentversterking kan ontstaan. De daardoor op den voorgrond tredende lage tonen verminderen evenwel de heldere klaarheid van het geheel. Het wordt, alsof zij voortdurend als bijgeluid aanwezig zijn en ditzelfde heeft men ook door resonansen in de lage tonen. In dat laatste geval treedt bovendien overbelasting op, wanneer de desbetreffende tonen met eenige sterkte in muziek of spraak aanwezig zijn. Het kan zoodanig worden, dat men daarbij een geluid krijgt alsof er iets los zit in den luidspreker.

Een natuurlijke goede weergave van lage tonen is iets geheel anders. En dat is het, wat men met een scherm, als in onze figuren geteekend, bevordert. Toch is het scherm stellig niet het eenige, wat de krachtige weergave van lage tonen beheerscht. Het geheele overige mechanisme heeft er ook mee te maken, want het scherm heeft lang niet bij elken conus gelijk effect.

De groote, gebogen schaal van den Philipsluidspreker is ook niets dan zulk een scherm, met hetzelfde oogmerk aangebracht. Deze laatste luidspreker heeft daar naast evenwel ook beslist minstens

één resonanspunt in de tamelijk lage tonen.

Wanneer men den van een scherm voorzien Musicone met een Philips vergelijkt, wordt dit laatste zeer opvallend.

Aldus door verschillende proeven ertoe gebracht, zijn we verlost om de oorzaak van die lage resonans bij den Philipsluidspreker eens te gaan nasporen. Een uit acoustisch oogpunt zeer verdacht gedeelte van dien luidspreker is ons altijd het schild voorgekomen, dat aan de voorzijde de schaal met den zich daarin bevindenden conus afsluit.

Welnu, dat schild kan er afgeschroefd worden. De schroefkoppen aan de achterzijde dragen wel helaas het garantiezegel, zoodat we dit hebben moeten offeren, maar de proef lokte te veel aan!

Het resultaat is geweest, dat inderdaad het schild hier resonansen bleek te bevorderen. Het moge uit een oogpunt van mechanische bescherming en voor het oogelijk aanzien goed zijn, acoustisch kan het o. i. beter worden gemist, al is ook hier weer dit niet het eenige, dat invloed heeft.

Ofschoon wij tegenover niemand de verantwoordelijkheid der verbreking van de garantiezegels willen dragen, kunnen wij toch elken bezitter van een Philipsluidspreker sterk aanbevelen, het schild eens te verwijderen, evenzeer als wij Musicone-bezitters aanbevelen, dezen van een scherm te voorzien.

Maar de definitieve oplossing van het luidspreker-vraagstuk zullen we met dergelijke kleine middelen wel nooit bereiken. Daarvoor is meer noodig.

* * *

Ontbreekt er dan nog zóó veel aan? zal men vragen. Er zijn toch nu een aantal luidsprekers, die al heel nabij komen aan een goede weergave zoowel van de hooge als de lage tonen en die de letters s en f, l en z goed weergeven, enz.

Eigenlijk zijn het hoofdzakelijk juist de eigen-resonansen, die aan volkomen natuurlijke afbreuk doen. Na eenigszins aandachtig luisteren herkent men wel elk type van luidspreker aan het eigen timbre, dat hij toevoegt aan hetgeen hij moet weergeven.

Welnu, die resonansen, die er altijd nog zijn, zullen vermoedelijk ook wel blijven. Men kan zich niet goed iets

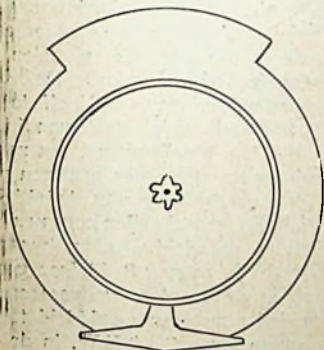

Fig. 1

spreker in de lage tonen voller te doen klinken, is nu wel zeer onschuldig, omdat het alleen bestaat in het aanbrengen van een cirkelvormig scherm rondom den Conus. Dit scherm belemmert de vereffening van luchtdrukverschillen tusschen voor en achterzijde van den Conus, welke vereffening één der voornaamste oorzaken is, dat de langere geluidsgolven (lagere tonen) minder goed door den Conus worden medegedeeld aan de omringende lucht.

Waar de proef erna leent zich bijv. bij uitstek de Crossley Musicone, een luidspreker met zeer gunstige kwaliteiten, waarvan de papieren Conus vrij eendigt in een smalle metalen ring, waaraan men zonder eenig bezwaar voor de werking gemakkelijk iets kan vastklemmen.

In bijgevoegde fig. 1 is aangegeven hoe

voorstellen, dat krachtige geluiden kan geven en van alle resonansen vrij zou wezen. Als men dáárvan uitgaat, dus dit feit als iets onvermijdelijks aanvaardt, komt het vraagstuk in dit andere licht: kan men, ook zonder de aanwezigheid van resonansen op te heffen, tot een aanmerkelijke verbetering geraken?

Het ligt voor de hand, het dan te zoeken in vermenigvuldiging van het aantal resonansen, zoodanig, dat niet één ervan, of één bepaalde combinatie steeds weer op den voorgrond treedt; ze moeten dus liefst ver uiteenlopend zijn.

De proef hierop laat zich nemen door een aantal luidsprekers gelijktijdig en naast elkaar op één toestel te laten werken, en dan bij voorkuur luidsprekers met zoo veel mogelijk uiteenlopend timbre.

Ook deze proef hebben we genomen en wel met een aantal van 2 tot 5 luidsprekers, waaronder drie conustypen en twee horentypen.

Het effect is werkelijk zeer verrassend. De combinatie van slechts twee luidsprekers geeft feitelijk altijd al een merkbare verbetering, onverschillig of het horen dan wel conus-luidsprekers zijn, of van elk één. Het toevoegen van den derden of van verdere luidsprekers zal in bepaalde gevallen bijv. voor spraak of solo-instrumenten weinig indruk maken, maar voor vol orkest of piano opnieuw een verbetering brengen in het effect.

Onze indruk is, dat met drie weergevers met passende resonans-verschillen vermoedelijk zou kunnen worden volstaan. Waar wij echter op een zeer toevallige combinatie waren aangewezen, gelooven we nog niet het hoogste bereikt te hebben, dat hier als mogelijkheid vóór ons ligt.

Zeker is evenwel, dat het effect alles achter zich laat, wat met één luidspreker uit de combinatie wordt bereikt.

Men kan zoowel serie- als parallelschakeling toepassen, maar in de serieschakeling schijnt een min of meer opvallende fout van één der luidsprekers meer kwaad te doen. Parallelschakeling heeft bovendien het voordeel, dat men met eenvoudiger middelen snel weergevers kan toevoegen of verwijderen. Bij parallelschakeling zijn overigens enkele punten in het oog te houden, waarop we nog nader terugkomen.

Als maatstaf voor de deugdelijkheid eener combinatie moet feitelijk gelden, dat die combinatie niet voor spraak en verschillende soorten muziek gewijzigd moet worden. Zoo lang dat 't geval is, mankeert er iets aan.

* * *

In verband met 't boven opgemerkte omtrent het feit, dat de resonansen van luidsprekers stellig ook reeds in het electro-magneet-systeem zitten, wijzen onze proeven er op, dat vermoedelijk het „koor van luidsprekers" steeds het enkel-

voudige instrument zal overtreffen. Een vermeerdering van het totale geluidsvolume moet men er niet van verwachten. Dat wordt er slechts in enkele gevallen door verkregen. Dit is uitsluitend een kwaliteitskwesitie.

J. CORVER.

RADIO IN RUSLAND.

De radioliefhebber, die door Moskou wandelt, zal al spoedig getroffen worden door het groote aantal antennes, dat hij overal waarneemt. Wat dit betreft is daar het stadsbeeld weinig verschillend met dat van een onzer groote steden. Echter geeft dit alleen nog geen goed idee hoe gewild de radio onder de bevolking is, daar in Moskou de Kominternzender zonder eenige moeite op de dakgoot of op een kamerantenne opgevangen kan worden. Het klandestien luisteren wordt hierdoor natuurlijk zeer in de hand gewerkt.

De Sowjetregering heft 3 Roebel per persoon per jaar als belasting, een bedrag, dat zeer laag gehouden is, omdat men zich op het standpunt stelt, dat de radio binnen het bereik van het geheele volk moet liggen. Er zijn in Moskou eenige tienduizenden radioluisteraars ingeschreven, terwijl er daarnaast ontelbare klandestiene luisteraars zijn „Saizi" (hazen) geheeten.

Rusland is voor de radio gepredestineerd, want eerstens hoe vreemd het ook moge klinken, schijnt, dat er bij het volk zeer veel belangstelling bestaat voor technische vraagstukken in het algemeen, en ten tweede laat natuurlijk de regeering, voor wie de radio bij de slechte verkeersmiddelen en groote afstanden een prachtig propagandamiddel is, niets na om de belangstelling bij het volk aan te wakkeren en levendig te houden.

De arbeidersradioclub in Moskou, de M. G. S. P. S., (Bolschaja Dimitrowka No. 1 Moskou) heeft zich tot taak gesteld alle radioclubs in Rusland met ontvangers uit te rusten, en geheel op de hoogte te brengen. Daartoe heeft ze in Moskou een radioschool opgericht, die zeer intensief samenwerkt met de „Radioperedatscha" (Moskou, Nikolskaja ulica 3) de nationale omroepmaatschappij, waarin de staat de macht in handen heeft. Hierop kom ik nog later terug.

Uit de verschillende gouvernementen nu, worden personen naar deze radioschool gestuurd en daar op staatskosten onderwezen. Na afloopen van de school volgt nog een cursus op het proefstation van de M. G. S. P. S., waarna deze vakkundig onderlegde personen weer naar hun gouvernement of geboorteplaats terugkeeren. Hier treden ze op als leerkracht, of worden tewerk gesteld op de stations van de Radioperedatscha. Het

schijnt, dat dit systeem, — dat ten duidelijkste aantoon, welk een groot waarde de sowjet-regering aan de propaganda met de radio toekent, — zeer bevredigend werkt. De omroep is vrijwel op dezelfde wijze georganiseerd als in Duitschland, d.w.z. er is een groote Maatschappij, de Radioperedatscha, met verschillende dochter-maatschappijen. Deze organiseert den dienst voor het geheele rijk, en stelt de programma's vast. Aandeelhouders in de Radioperedatscha zijn de Post- en Telegraafdienst, de Zwakstroomtrust (waarin de staat ook oppermachtig is) en de geïnteresseerde gouvernementen. Praktisch wordt de omroep dus geheel door den staat uitgeoefend.

In Moskou zijn twee stations, een van 2 K.W., en een van 50 K.W., de laatste op een golflengte van 1450 M., de zgn. Kominternzender, die concerten, voordrachten en politieke mededeelingen voor het geheele rijk uitzendt.

In Leningrad is ook een lampzender opgesteld, die op een golflengte van 1050 Meter werkt. Het vermogen is mij helaas niet bekend.

In Odessa is de stadsschouwburg kort geleden van een volledige microfooninstallatie voorzien, zoodat de plaatselijke zender, de voorstellingen, concerten enz. uitzenden kan. Deze uitzendingen worden, evenals die van de Kominternzender ook wel door andere zenders omgeroepen. De zenders zijn bijna alle voorzien van de bekende Reizmicrofoon. De Kominternzender werkt van half elf tot elf uur (persdienst) en 's avonds van 5 tot 8 uur, (M.E.T.), terwijl er met den zender in Leningrad nog proeven genomen worden: deze is dus nog niet definitief in bedrijf. In het geheel zullen negen en dertig stations opgericht worden, (waarvan 28 gereed zijn en nog 8 dit jaar gereed komen) in de grootere gouvernementsteden, ieder met een gemiddeld telephonie-vermogen van 2—4 K.W. in de antenne, zoodat geheel Rusland met een net van radiostations bedekt zal zijn.

Wat nu de ontvangers betreft, worden voor het meerendeel detector-apparaten gebruikt. De toestellen worden meestal zelf gebouwd, daar het grootste gedeelte der luisteraars de door de Zwakstroomtrust in den handel gebrachte toestellen niet kan betalen. De gebruikte lampen (type R. 5), zijn nog van het helgloeiende type, het meest overeenkomend met de RE 11, terwijl den laatsten tijd ook zwakgloeiende lampen aan de markt komen. Uit den aard der zaak worden nog welnig buitenlandse fabriekanten gebruikt. Toch zijn de Telefunkenlampen, luidsprekers en telefoons geen onbekenden in Rusland.

Ofschoon het met de radio slechts verband houdt, meen ik toch nog te moeten mededeelen, dat op het zgn. „Rode Plein" in Moskou een luidsprekerinstallatie opgesteld is, waardoor groote volksmassa's toegesproken kunnen worden.

In het bovenstaande noemde ik eenige malen de Zwakstroomtrust. Hieronder zijn alle voor den oorlog bestaande fabrieken op zwakstroomgebied thans vereenigd. Voor ongeveer 2½ jaar is het deze Trust gelukt tot een vergelijk te komen met een groote Fransche Maatschappij. De ervaringen over fabriceren door deze samenwerking verkregen, gecombineerd met de resultaten uit eigen laboratoria, hebben reeds zeer goede vruchten afgeworpen, zoodat de Trust zelfs in staat gebleken is met het buitenland te concurreren. Ze heeft n.l. een bestelling op meerdere zenders voor Perzië gekregen, ofschoon hierbij de politiek ook wel een woordje meegesproken zal hebben.

In het algemeen kan men zeggen, dat ondanks oorlog en revolutie de wetenschappelijke ontwikkeling van de radio niet heeft stilgestaan, wat uit de vakliteratuur blijkt. Echter van het laboratorium naar de fabriek is nog een moeilijke weg, vooral waar de radiofabricage betrekkelijk jong te noemen is.

Een belangrijk centrum van wetenschap bevindt zich in Nižni-Nowgorod. De specialist voor lampen is Professor Bontsch-Brujewitsch, die voor ongeveer 1½ jaar reeds een 100 K.W. watergekoelde zendlamp ontwikkelde, en voor 2½ jaar 25 K.W. wgk. lampen bouwde. Professor Wologdin heeft een hoogfrequent-machiner ontwikkeld. Ook het gebruik van kwartskristallen voor de radio vindt levendige belangstelling; de specialist hiervoor is Professor Oskoumoff.

Tenslotte meen ik er nog op te moeten wijzen, dat bovenstaande het resultaat is van indrukken, verkregen door gesprekken met personen, die korteren of langeren tijd in Rusland vertoefden, en zich sterk voor de radio interesseerden. Ik kan er niet voor instaan, dat alles tot in bijzonderheden juist is, maar meende, waar er betrekkelijk weinig over de radio in Rusland bekend is, goed te doen, mijn indrukken voor U weer te geven.

Ir. A. J. ODINOT. e.i.

PRIJSCOURANTEN, RECLAME-UITGAVEN.

Van de fa. S. M. Nijkerk Jr., Amsterdam, verscheen een keurige, rijk geïllustreerde en in 2 kleuren gedrukte prijslijst van radio-artikelen, waarin ook de laatste nieuwtjes als de Lewcos afgeschermde spoelen en Varta Duplex laad-richting zijn opgenomen.

De prijscourant van Bontekoe Irving, Hilversum, een buitengewoon verzorgd stukje drukwerk, bevat aantrekkelijke foto's van verschillende toesteltypen.

Airvoice, Amsterdam, publiceerde een eveneens smaakvolle prijscourant van toestellen, luidsprekers en onderdelen.

Het Augustus No. van *The Brown Budget* bevat een vogelvlucht-foto van de fabrieken en prachtige afbeeldingen van den nieuwen Brown-conus-luidspreker, alsmede diverse andere wetenswaardigheden.

De firma Herm. Verseveldt, den Haag, zond ons een brochure over Körting en Matthiesen-Transformatoren voor balansversterking (push pull), waarin uitvoerig verschillende bekende voordeelen dezer schakeling worden besproken, n.l. ophelling van bepaalde lampvormingen, en afwezigheid van gelijkstroom-magnetisatie. Aangeduid wordt waarom hier met speciale transformatoren iets beters is te bereiken door b.v. met twee gewone transformatoren en ten slotte worden eenige interessante reflexschakelingen behandeld (ten onrechte hier „terugkoppelingsschakelingen” genoemd). Dit laatste is een onderwerp, waarop wij nog denken terug te komen.

Van de N. V. L. Zélander's Electro-technisch en Technisch Handelsvenootschap te Amsterdam verscheen een nieuw radio-catalogus, die behalve onderdelen van de bekendste goede merken omvat de Elzed-ontvangapparaten, Herald-ontvangers, geheel werkende op het lichtnet en Burndept Ethophones en Superheterodynes.

De N. V. Handelsvereniging voorh. L. Terwal, Amsterdam liet een nieuwe, uitsluitend voor den handel bestemde prijscourant uitkomen, omvattende alle in de radiotechniek te pas komende materialen en onderdelen in een keur van merken, Telefunken- en Philipslampen, Amplion, Brown, Brandes, BTH, Philips en Sferavox-luidsprekers.

Telefunken (Siemens en Halske, den Haag) publiceerde eenige nieuwe brochures waaronder het geschriftje „Telefunken Röhren” een zeer nuttige en vele begrippen verklarende algemeene inleiding geeft; daarna volgt een overzicht der lamptypes met karakteristiek. — Tevens verscheen een nieuwe gebruiksaanwijzing voor den Telefunken 3/26a-ontvanger en nog een kleine geïllustreerde bedienings-handleiding die op zeer bevattelijke wijze leert hoe men de achtereenvolgende instellingen verricht.

Van de firma Leo Reichsthaler, Nürnberg, ontvingen wij een uitgebreid geïllustreerde catalogus van complete toestellen in zeer diverse uitvoeringen en van verschillende merken, alsmede onderdelen en meters, luidsprekers, accumulatoren, gelijkrichters, kastjes op maat, soldeerlampen, werktuigen, boormachines en montage-materiaal, kortom alles wat zoowel de amateur alsook een fabriek van toestellen noodig kan hebben.

Dezelfde firma zond ons een uitgebreid schema-boekje met 61 diverse schakelin-

gen, ten deele uitgewerkt in bouwschema's en met afbeeldingen naar photo's die voorbeelden geven van samenbouw van complete apparaten, bovendien met wenken en gegevens voor den zelf-bouwer.

Plaatstroomapparaat 6 watt. — De fa. van Seters en Co., den Haag, stelde ons in de gelegenheid, een nieuwe door hun uitgebrachte onderdelen-combinatie voor plaatstroom-apparaat te beproeven, n.l. de G S combinatie, gevend dubbele gelijkrichting met twee Philips 373 gelijkrichtlampen.

Deze combinatie levert bij 200-volt nog ruim 30 m.A. en bij 120 volt ruim 50 m.A. Men kan gedurende korten tijd nog wel grotere stroom afnemen, maar dit is noch voor den transformator, noch voor de lampen gewenscht.

Opmerkelijk is, hoe de afvlakking ondanks de grotere stroomsterkte nog met een enkelvoudig filter (één smoorpoel en 2 condensatoren) zonder enig bezwaar geschiedt, ofschoon men hier zeer dicht nadert tot het vermogen, dat met den Raijtheon-gelijkrichter wordt bereikt, waarbij beslist een dubbel filter moet worden aangewend.

Als het enkel gaat om het betrekken van plaatstroom en niet ook om den gloei-stroom volgens het systeem van Ir. Jonker, gelooven we dat de nieuwe G. S. combinatie daarom bepaalde voordeelen bezit, afgezien van den levensduur der lampen, waaromtrent vergelijkende gegevens nog heelemaal niet bestaan.

Nog een andere nieuwe combinatie is het verbeterde E D-plaatstroom-apparaat, tot dusver een twee-lampstoestel voor dubbele gelijkrichting met ruime 3-electroden lampen, waarvan plaat en rooster werden doorverbonden. Thans heeft Schrack te Weenen n.l. voor de fa. van Seters een enkele dubbelgelijkrichtende lamp vervaardigd, de G E 25, zonder rooster, maar met 2 platen en deze eene

lamp doet ruim het werk der vroegere twee. In de kleine brochure met bouw-aanwijzing voor deze combinatie is een figuur bijgevoegd, aangevende hoe men de oude E D-apparaten door wegnemen van één verbinding en toevoeging van één andere geschikt kan maken voor de G E 25-lamp. Dit 3-watts-apparaat (25 à 30 m.A. bij 100 volt) is op die wijze geschikt te moderniseren, zonder kosten.

Varley-hoogfrequent-smoorspoel. — De fa. *Ch. Velthuisen*, den Haag, zond ons een tweetal Varley-hoogfrequentsmoorspoelen ter beproefing.

Dit zijn smoorspoelen, die of bij parallel-voeding en terugkoppeling voor een condensator kunnen worden gebruikt in den batterij-toevoer, of ook als koppeling in een hoogfrequentversterker. Het meet-bereik, waarvoor ze ons het best bleken te voldoen, lag tusschen 100 en 500 meter.

Een eenvoudig middel om hoogfrequentsmoorspoelen te keuren en op golf lengte te onderzoeken is wel, dat men ze parallel schakelt aan de antenne-aarde-klemmen van een ontvanger. Als de smoorspoel goed „smoort”, maakt het in geluidsterkte en afstemming geen verschil of men deze al dan niet aanbrengt. Is de smoorspoel te klein, dan moet de afstemming worden vergroot om weer op maximum geluid te komen. Is de spoel te groot (te veel capaciteit vooral) dan moet de afstemming worden verkleind.

Bij de Varley is een groote zelfinductie en geringe capaciteit verkregen door vele windingen dun draad in groeven te wikkelen op een cylinder van 2.5 c.M. buitendiameter, waarbij telkens een tusschengelegen groef ontwikkeld is gelaten. De Ohmsche weerstand is zeer klein gehouden.

Het geheel is fraai en practisch afgewerkt met stofdichte celluloid-bescherming voor de wikkeling.

Simple Strip montagedraad. — Namens de importeurs, de fa. *Van Santen en Co.*, Amsterdam werd ons door The New London Electron Works Ltd. een monster toegezonden van een nieuw montage-draad, een zwaar vertinde koperen band met ingeponste langwerpige gaten. Het geheel ziet er uit als een laddertje zonder eind. De bedoeling is, bij alle verbindingen gebruik te maken van de klemschroeven, die steeds op de te verbinden onderdeelen zijn aangebracht. Van het dunne koperdraad gaven gemakkelijk vier stuks verbindingen onder de kleinste klemmen. Daarbij laat het band zich met een gewone schaar knippen en met de vingers buigen en zoo noodig een kwartslag wringen. Soldeeringen worden aldus overbodig en als men goed aandraait, maakt dit band onder klemmen uitstekend contact, terwijl het ook nooit onder een moer vandaan kan springen.

Secretaris-penningmeester de heer B. Slikkerveer, Obrechtstraat 104/6, den Haag.

Afdeling Delft.

Op Vrijdag 10 September vond de demonstratie plaats met den Philips' luidspreker, gehouden door de N. V. Philips' Radio. De heer van Sluifers gaf een uiteenzetting volgens welk principe de Philips' luidspreker is geconstrueerd en de redenen, welke tot deze nieuwe constructiemethode hebben geleid. De zeer interessante lezing werd gevolgd door verschillende muziekdemonstraties, welke de uitstekende hoedanigheden van dezen luidspreker duidelijk lieten uitkomen. Als ontvanger werd een N. S. F.-toestel van het nieuwste type gebruikt. Wij danken de N. V. Philips' Radio, den heer Sluifers en den heer de Roode (die voor het N. S. F.-toestel zorgde) hartelijk voor deze demonstratie en hopen, dat nog meer dergelijke in de toekomst zullen volgen.

Programma voor October 1926.

Dinsdag 5 October, 8.30 n.m.: Onderlinge verkooping. (De leden, die wat wenschen te verkoopen, worden beleefd verzocht, lijsten te maken van de te verkoopen voorwerpen onder vermelding, welken prijs elk stuk moet opbrengen.)

Dinsdag 12 October, 8.30 n.m.: Bespreking betreffende radiotoonstelling. Demonstratie met een geheel nieuw type N. S. F. ontvangtoestel door den heer de Roode.

Dinsdag 19 October, 8.30 n.m.: Demonstratie met ontvangtoestel door den heer van der Horst.

Dinsdag 26 October, 8.30 n.m.: Lezing door den heer van Viersen. „De verschillende methoden van versterking”, (transformator-, weerstands-, smoorspoelversterking).

* * *

In aansluiting aan een artikel van mij in Radio-Expres No. 33 ligt het in mijn bedoeling, informaties in te winnen, in welke mate naar de Hilversumsche uitzendingen wordt geluisterd. Ik richt derhalve aan onze leden het beleefd verzoek, mij voor 15 October te willen berichten, hoeveel dagen per week zij gemiddeld naar Hilversum luisteren en aan wat voor soort uitzendingen (ook

Aan de op Zaterdag 25 September plaats gehad hebbende excursie naar den zender Scheveningen-Haven werd door een 20-tal leden deelgenomen. De thuisblijvers hebben veel interessants gemist. Wij zeggen dank aan de directie der Post-terijen voor de toestemming om dit zendstation te mogen bezichtigen en danken in het bijzonder den heer van Rijn, die ons een explicatie gaf over de inrichting en haar werking.

Bijgaande foto is op het terrein voor het zendstation genomen.

voor andere stations) men de voorkeur geeft. (Ook berichten van niet-leden zijn welkom.)

Ik zou het ten zeerste op prijs stellen, wanneer de leden zooveel mogelijk aan mijn verzoek zouden willen voldoen.

K. JEIDELS.

Willem de Zwijgerstraat 3.

Afdeling den Haag.

Eerste bijeenkomst op Zaterdag 23 October, 8 uur, in de bovenzaal van Café de Gouden Kroon, Fred. Hendriksaan 119.

PROGRAMMA-BIJBLAD

WEEK VAN 10—16 OCT. 1926.

Overname, geheel of gedeeltelijk, verboden

De stations beneden 600 meter golfengte zijn niet geregeld op elk uur van den avond in ons geheele land hoorbaar. Bovendien lijden zij vaak aan onderlinge storing en aan slufereffect.

DAVENTRY, 1600 M.

Zondag 10 October.

Zie het geheele programma van Londen en 10.55—11.25 The silent Fellowship van Cardiff.

Maandag 11 October.

11.20—1.20 Het radiokwartet en N. Royle, sopraan. R. Turner, bas. D. Dudley, piano.

1.20—2.20 3.20—8.20 Zie Londen.

8.20 De Luton Red cross silver prize band. Fragmenten van Lohengrin, Wagner. R. Whitehead, bariton. Rec. en aria I rage, I melt, I burn, en O Ruddier than the cherry. Uit Acis en Galathea, Händel. Aria „Isis en Osiris” (Tooverfluit), Mozart. Band: Wals speak, Nicholls. Foxtrot Tin can fusiliers, Nicholls. A. Thompson, viool: Allegro brillante, Beriot. Band: Fragmenten van Rose Marie, Friml. L. Seymour, contra alt: Sing break into song, Mallinson. O peaceful England (Merrie England), German. Harvesters night song, Power. Viool: Ungarische Tänze, Brahms, Joachim. Danse orientale (Scheherazade), Rimsky-Korsakow-Kreisler. Band: Romance Pierrot and pierrette, Rimmer. J. Mars, humorist: In zijn repertoire. Band Fragmenten van No No Nanette, Youmans.

9.50—10.35 Zie Londen.

11.20—12.20 Dansmuziek van het Royal Opera House.

Dinsdag 12 October.

10.50 Tijdsein, weerber.

11.20—1.20 De London radio-dansband en E. Cross, tenor. D. Rossiter, humorist. D. Blizzard, fluit. Zie overigens Londen.

Woensdag 13 October.

10.50 Weerber.

11.20—1.20 Het radiokwartet en M. Farrell, contra alt. O. Davis, tenor. W. Browne, piano. Zie overigens Londen.

11.20—12.20 Dansmuziek van Café de Paris.

Donderdag 14 October.

10.50 Tijdsein, weerber.

11.20 Het radiokwartet en L. Blunt, sopraan. W. Aldich, bariton.

12.05 Celloconcert door J. C. Hock.

12.30 Het radiokwartet en artisten (vervolg).

1.20—2.20 en 3.20—8.00 Zie Londen.

8.00 Lezing: Are we too old to learn?

8.20 When it's dance time in Italy.... Een Anglo-Italiaansch dansprogramma van Bournemouth. Orkest: Fantasia Souvenir de Naples, Corri.

8.30 De Royal Bath hotel dansband. Honey bunch. Friend. Waters of the perkiomen, Klickman. My Girl's Hair, Rule.

8.40 S. Sideli, bariton. M. Cochran, sopraan. Orkest: Onestep Villa rosa, Denza. Foxtrot Cosi piange pierrot, Bixio. Wals Aubade d'amour, Monti. Foxtrot Marechiaré, Tosti.

9.00 De dansband: Carolina, Condor. Moonlight on the Ganges, Myers. Pal of my cradle days, Piantidosi.

9.10 Bariton, sopraan en orkest: Tango O sole mio, Di Capua. Tango Bionda dolly, Billi. Onestep A frangesia, Costa.

9.20 Zie Londen.

10.32—12.20 Zie Londen.

Vrijdag 15 October.

10.50 Tijdsein, weerber.

11.20 Het radiokwartet en S. Elliot, sopraan. W. Ratcliffe, bariton. A. Grande, viool.

12.50 Orgelconcert van de St. Botolphskerk. Fantasie in F-mol, Mozart. Prayer and cradle song, Guilman. Ouverture in C-mol, Hollins.

1.20—2.20 en 3.20—10.20 Zie Londen.

10.20 Weerber., nieuws.

10.35 Zie Londen.

11.20—12.20 Dansmuziek van de Ciro's club.

Zaterdag 16 October.

Zie het geheele programma van Londen.

LONDEN, 2 L O, 365 M.

Zondag 10 October.

3.50 Licht orkestconcert. Het radio-orkest: Ouverture „A midsummer night's dream, Mendelssohn. Nocturne „At the summit of St. Bernhard”, Lotter. W. Ajello, sopraan: Musetta's walszang uit La Bohème, Puccini.

4.15 Orkest: Symphonie in G-moll, Mozart.

4.40 W. Bauer, piano: Soaring, Why? Whims, Schumann. Fantasie in F-moll, Chopin.

5.00 Orkest: Siegfried-Idyll, Wagner. Spanish Intermezzo, Lamberle. English dance, Cowen. Sopraan: The Drowsy road, White. April is a lady, Philips. Orkest: Balletsuite: „Victoria and Merrie England”, Sullivan.

5.50—6.20 Sid John Martin Harvey en Nina de Silva: Drie scènes uit hun repertoire. 1. Een scène tusschen Vjera en Count Skariatine, van Charles Hannan's bewerking van Marion Crawford's Novelle „A cigarette maker's Romance. 2. De geschiedenis van Rat Resesby, zoals deze door hem verteld wordt in de 2e acte van „The Breed of the Treshams dor Evelyn Greenleaf Sutherland en Beulah Marie Dix. 3. Scène tusschen Lady Anae en

Richard III van Shakespeare's tragedie „Richard III”.

8.20 Het luiden van de klokken van St. Martin in the fields.

8.35 Preek door Prof. L. P. Jacks.

9.15 Causerie: The winter distress league.

9.20 Weerber., nieuws.

9.35 Concert door het orkest van Grand Hotel Eastbourne. Het Sandlerorkest. Fragmenten van beroemde liederen door Landon Ronald. Serenata no. 2, Toselli. C. Hill, sopraan: Kent gij dat land? (Mignon). Thomas. A. Sandler, viool: Heire Kati, Hubay. Sopraan: Chanson Hindoue, Rimsky-Korsakow. Wait, d'Hardelet. Orkest: Groote fantasie van Cavalleria Rusticana, Mascagni. Sopraan: Abide with me, Liddle.

10.50—10.55 Epiloog.

Maandag 11 October.

1.20—2.20 Tijdsein, lunchmuziek van het Holborn restaurant.

3.20 Lezing: Fishes-Perils of fish life.

4.20 Tijdsein. Muziek door de Royal Automobile dansband.

4.45 Lezing: Makers of modern-Europe-Metternich.

4.50 Muziek door de Royal Automobile dansband.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio-dansband.

7.00 Padvindbulletin.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.30 Literaire kritiek.

7.48 Muziek.

8.00 Causerie of muziek.

8.20 Een uur muziek van Albert Ketelbey. H. Williams, bariton. Orkest, onder leiding van Ketelbey. Orkest: Gypsy overture „Chal Romana”. Oostersche fantasie „In a Chinese temple garden”. Bariton: Mij love's a saint. Young and old. White Shell. Orkest: Cockney suite „Cameos of London life”. A state procession (Buckingham palace). The cockney lover (Lambeth walk). At the palais de dance (Anywhere). Bank holiday (Appy Ampstead). Bariton: Will you forgive? Blow blow thou winter wind. Orkest: Meditation „Sanctuary of the heart”. Intermezzo scène „In a Persian market”.

9.20 Variété: T. Brown, xylophone en saxophone. Grose en Larke, karakterkomek. The Sterling Bros, humoristen.

9.50 Causerie.

10.05 Sonates van Beethoven door M. Cole, piano. Sonate in E-flat major op. 31 no. 3 (vervolg).

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35—11.20 Symphonie of foxtrot? Een ander gezichtspunt in de kwestie „Klassiek” tegen „jazz”. Door Sebastiaan Brown, met illustraties door het orkest en de London radio dansband.

Dinsdag 12 October.

1.20—2.20 Tijdsein, orgelconcert door S. Blizzard van de St. Lawrence Jewry. Fantasie en Ingein C-moll, Bach. Monoloog in A, Ravel.

Berger. Psalm prelude no. 3, Howells. Koraalprelude „Old 104th“, Parry. Preek. Hymn, zang. Adagio van de 3e symphonie, Vienne. Menuet van Samson, Händel.

3.20 Lezing: Elementary music and musical appreciation.

4.20 Tijdsein, causerie.

4.35 Muziek van het Marble Arch Pavillion.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio-dansband.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.30 Fransche lezing: Lettres de mon moulin.

7.48 Muziek.

8.00 Lezing: The national Council of Women.

8.20 „My programma“, door iemand samengesteld die critiek uitoefende op de B. B. C. programma's. De B. B. C. past een nieuw idee toe door af en toe programma's te geven die NIET door den programma-directeur van de B. B. C. worden samengesteld. „Outsiders“ geeft men de gelegenheid om volgens hun idee een programma samen te stellen, waarvan dit programma een eerste proef is.

8.50 Lezing: Music and the ordinary listener.

10.05 Sonate op. 53 (The Waldstein), 1e gedeelte. Beethoven, door M. Cole, piano.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 R. Vaughan Williams. Uit de liederen van Vaughan Williams, gezongen door C. Smith. Silent noon. Songs of travel: The vagabond; Bright is the ring of words; The roadside fire; Linde Lea.

10.50—12.20 Dansmuziek van Hotel Cecil.

Woensdag 13 October.

1.20—2.20 Tijdsein, muziek van restaurant Frascati.

3.20 Schoollezing: English composition and reading.

4.20 Tijdsein, lezing: Women doctors through the centuries.

4.35 Orgelconcert door R. Foort van de New Gallery Kinema (Concert-orgel).

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio-dansband.

7.10 Tuinpraatje.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.30 Lezing: Thunderstorm.

7.48 Muziek.

8.00 Causerie.

8.20 „The passing of the third floor back“, door Perome K Jerome. Het stuk speelt op een Vrijdagnamiddag in November. Scène: De eerste verdieping van Bloomsbury place 13 Londen W.C.

9.50 Lezing door Sir Oliver Lodge, over: Atoms and worlds. The atom of electricity.

10.05 Sonate op. 53 (The Waldstein), 2e en 3e gedeelte, van Beethoven door M. Cole, piano.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Populaire kamermuziek. Het Philharmonic pianokwartet. Ch. Kelly, piano. P. Beard, viool. F. Venton, viola. J. C. Hock, cello. D. Neville, White, mezzo sopraan. Piano, viool, cello: Eerste ged. van het trio No. 2 in E-flat op. 100, Schubert. Mezzo-sopraan: Rosebud, Schubert. Whither? Schubert. Kwartet: Gedeelte van het kwartet in C-mol, op. 15, Fauré. Verhalende gedichten van Bret Harte, door R. Cloudesly Savage voorgelezen. Mezzo-sopraan: Widmung

Schumann. Thou art like a lovely flower, Schumann. Kwartet: Andante van het kwartet in E-flat op. 60, Beethoven. Finale van het kwartet in G-moll op. 25, Brahms.

11.20 Sluiten.

Donderdag 14 October.

1.20—2.20 Tijdsein, gramfoonmuziek.

2.20—3.20 Speeches aan de jaarlijksche lunch van de British passenger agents association.

2.50 Schoollezing: Geographical discoveries, Columbus, Caboot, Vespucci.

3.20 Uitzending uit de Westminster Abbey (Evensong).

4.20 Tijdsein, causerie.

4.35 Trocadero, thememuziek.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio-dansband.

6.55 Landbouwberichten.

7.00 Landbouwbuletin.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.30 Lezing: The mind of animals, The mind of common mammals.

7.48 Muziek.

8.00 Causerie.

8.20 Concert door de militaire band. W. Small, viool. Band: Imperial march, Elgar. Tone poem „Finlandia“, Sibelius.

8.32 Viool: Grave, Bach, Kreisler. Passacaglia, Händel.

8.40 De band: Tweede suite (F), Holst. Walthers Preislied (Meistersinger), Wagner.

8.57 Viool: Scherzo, De Grassi. Zephyr, Hubay. Perpetuum mobile. Novacek. De band: Suite Othello. Coleridge, Taylor.

9.20 Mr. Plunket Greene's lecture recital. Interpretation in song. 2. Rhythmus and diction, met illustraties door hemzelf. S. Liddle, piano.

9.50 Causerie.

10.05 Sonate op. 57 (Apassionata) 1e en 2e ged. Beethoven.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Fluitconocert door Edith Penville. L'Egyptienne, Rameau. Romance. Brun. Finale, Revell. Petite pièce, Hue. Rapsodie Italienne, Rougnon.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

9.50 Causerie.

10.05 Sonate op. 57 (Apassionata) 1e en 2e ged. Beethoven.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Fluitconocert door Edith Penville. L'Egyptienne, Rameau. Romance. Brun. Finale, Revell. Petite pièce, Hue. Rapsodie Italienne, Rougnon.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

9.50 Causerie.

10.05 Sonate op. 57 (Apassionata) 1e en 2e ged. Beethoven.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Fluitconocert door Edith Penville. L'Egyptienne, Rameau. Romance. Brun. Finale, Revell. Petite pièce, Hue. Rapsodie Italienne, Rougnon.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

9.50 Causerie.

10.05 Sonate op. 57 (Apassionata) 1e en 2e ged. Beethoven.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Fluitconocert door Edith Penville. L'Egyptienne, Rameau. Romance. Brun. Finale, Revell. Petite pièce, Hue. Rapsodie Italienne, Rougnon.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

9.50 Causerie.

10.05 Sonate op. 57 (Apassionata) 1e en 2e ged. Beethoven.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Fluitconocert door Edith Penville. L'Egyptienne, Rameau. Romance. Brun. Finale, Revell. Petite pièce, Hue. Rapsodie Italienne, Rougnon.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

adieux, op. 81a, 1e ged., Beethoven. M. Cole, piano.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35—11.20 „Faust“, vervolg.

Zaterdag 16 October.

1.20 Tijdsein.

3.20 Concert door het Victor Olof sextet. E. Draconi, piano. K. McCormack, mezzo sopraan. A. Burch, bariton.

4.50 H. M. Royal air force, strijkband. Een All-British programma: March „The jolly sailor“, Squire. Three dances Henri VIII, German. Morris dance. Shepherd's dance. Torch dance. Suite „The merchant of Venice“ (Koopman van Venetië). Rosse. Intermezzo „Portia“. The doge's march. Fragmenten van Engelsche melodieën. Myddleton.

5.20 Lezing: Some English characters in French novels.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 H. M. Royal Air force, strijkband. Een All-British programma, vervolg. A Childrens suite. Ansell. Morceau „Dreamland bells“. Howgill. Suite „An evening ramble“, Matt. Three dale dances, Wood.

6.50 Praatje over het muziekprogramma v. d. volgende week.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.30 Lezing: Pekin, The fun of the fair.

7.48 Muziek.

8.00 Causerie of muziek.

8.20 „Never again“, een revue van vacantie-gebeuren, van E. Longstaffe. Koor, dansband en solisten.

9.20 Imitatie van een Amerikaansch programma.

9.50 Lezing: Sport.

10.05 Les adieux op. 81a (slot). Feuillet d'Album, Beethoven. M. Cole, piano.

10.20 Tijdsein, weerber., nieuws.

10.35 Layton en Johnstone, humoristen aan de piano, syncopatie.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

HILVERSUM, 1050 M.

Zondag 10 October.

8.30—9.15 V. P. R. O.-morgenwijding. Spreker Ds. G. van Duyl te Hilversum. Het V. P. R. O.-koortje, o. l. v. den heer Ferd. Kloek.

2.30—4.30 Matinee door de Amsterdamse orkestvereniging o. l. v. Kapelmeester Frans van Diepenbeek. In Artis Amsterdam.

6.30—8.00 V. P. R. O.-uitzending. Spreker: Dr. L. J. van Bolk, Utrecht, over: Franciscus van Assise. Muzikale medew. van een strijkkwartet en den heer Ferd. Kloek. Deze speelt: 1. La legende de Saint Francois d'Assise, Misza. 2. La prédication des oiseaux, Liszt.

8.05 Pers- en sportber.

8.10 Concert door het H. D. O.-symphonieconcert o. l. v. Willem van Warmelo. Werken van Haydn, Mozart, Schubert en Rossini.

Maandag 11 October.

12.00 Politieber.

4.40—5.40 Kinderuurtje door Mevr. Antoinette van Dijk.

5.40—7.00 Vooravondconcert door het H. D. O.-orkest.

7.00—7.30 Tuinbouwlezing door den heer J. F. Ch. Dix, over: Bloembollencultuur.
7.30—8.00 Engelsche les voor beginners door Mr. Fred. Frý.
8.10 Politieber.
8.15 Een avond in de Zaanstreek. Wormerveer. Harmonie-orkest „Excelsior”, Dir. B. Rich. Sombroek. Wormerveer's mannenkoor, Dir. Nico Hoogerwerf. R.-K. Gemengde zangver. St. Cécilia, Dir. F. J. Sikking. Dameszangclubje „Het Klaverblad van Vier”. Het saxophonekwartet, gevormd uit de Harmonie „Excelsior”, Joh. F. S. v. Helvert, tenor. H. Woud, bariton. Humoristenduo Dirk Woudt en Jac. Breuwer. Pianobegel. van den heer F. J. Sikking.
10.00 Persberichten.

Dinsdag 12 October.

12.00 Politieber.
5.00—7.00 Vooravondconcert door het H.D.O.-orkest.
7.00—7.30 Engelsche les (vervolgcursus).
7.30—8.00 Engelsche conversatieles.
8.10 Politieber.
8.15 R. K. Radio-Omroep. (Persber. om ± 10.00).

Woensdag 13 October.

12.00 Politieber.
5.00—7.00 Vooravondconcert door het H.D.O.-orkest. Vóór de pauze: Werken van Meyerbeer, na de pauze: Werken van Massenet.
7.00—7.30 Duitsche les voor meergevorderden.
7.30—8.00 Duitsche conversatieles.
8.10 Politieber.
8.15 Christel. Avond. Sprekers: Ds. L. D. Poot van Haarlem, over: Het Zeemans leven. Zendeling J. Makkie, over: Aan boord, op de kade, in de loods. Zendeling J. M. Martens, over: Schetsen uit den arbeid onder zeevarenden. Het programma wordt afgewisseld met zang.
10.00 Persber. Na afloop dansmuziek door de Indian dance orchestre onder leiding van Hans Mossel.

Donderdag 14 October.

12.00 Politieber.
3.30—4.30 Uurtje voor wees- en ziekenhuizen door Mevr. Ryneke, piano.
7.00—8.00 Beginselen van het Burgelijk Recht en van het Handelsrecht door Mr. P. J. van Dam.
8.10 Politieber.
8.15 Concert in het Concertgebouw te Amsterdam. Tweede symphonie van Beethoven. Violonconcert van Mendelssohn. Ouverture van Die verkaufte Brant, Smetana. Het concertgebouw-orkest onder leiding van Pierre Monteux. Soliste: Erna Rubinstein, viool.
10.00 Persber.

Vrijdag 15 October.

12.00 Politieber.
5.00—7.00 Vooravondconcert door het H.D.O.-orkest.
7.00—7.30 Fransche les voor meergevorderden.
7.30—8.00 Fransche conversatieles.
8.10 Politieber.
8.15—9.10 Nutslezing. Spreker: Prof. Dr. B. G. Escher, prof. in de Geologie te Leiden, over: De ontwikkeling van de aardkorst.

9.10—9.30 Liederen van Tschaikowsky, gezongen door Boris Pelsky.
9.35—10.00 Nationale volklieederen. 2. Russische Volksliederen, door Boris Pelsky. Aan de vleugel: Willem van Warmelo.
10.00 Persber. Daarna dansmuziek door de Indian dance orchestre, onder leiding van Hans Mossel.

Zaterdag 16 October.

12.00 Politieber.
3.00—5.00 Concert door het H.D.O.-orkest.
5.00—5.30 Duitsche les voor beginners.
5.30—6.00 Fransche les voor beginners.
6.00—7.00 Solistenconcert, Boris Lensky, viool. Egbert Veen, piano.
7.00—8.00 Cursus voor Boekhouden en Handelskennis, door den heer J. Pelsler Jr.
8.10 Politieber.
8.20 V.A.R.A.-avond. Spreker de heer W. v. d. Sluis, Burgemeester van Goor, over: De stem van het platteland.
10.00 Persber.

RADIO-PARIJS, 1750 M.**Zondag 10 October.**

1.05 Concert.
2.10 Havaspersber.
5.05 Concert.
8.20 Havaspersber.
8.50 Concert.

Maandag 11 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest Gayina. 1. Paris, Ropp. 2. Princesse Dolar, Fall. 3. Rhapsodie Hongroise, Liszt. 4. Pour grand mère, Géoris. 5. La vieille maison grise de Fortunio, Messenger, zang. 6. The British patrol, Rivière. Chanson Louis XIII et pavane, Kreisler, vioolsolo. 8. Manon, Massenet. 9. L'Invitation au voyage, Duparc, zang. 10. Cellosolo. 11. Deux danses, Brahms. 12. Chanson triste, Duparc. 13. Una noche en el garron, Smet. 14. Les cigalettes, Filippucci.
2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Orkestconcert.
5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Concert.

Dinsdag 12 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest Radio-Paris. 1. C'qu'on rigole. Gabaroché. 2. Minou, Le Cun. 3. Prelude en allegro, viool, Pugnani-Kreisler. 4. Matin de printemps, viool, Kreisler. 4. Matin de printemps, Deleau. 5. Gracioso, Zercó. 6. Zang door Mme. La Place. 7. Foxtrot des cloches, d'Arlande. 8. La légende du point d'Argentan, Fourdrain. 9. Sérénade à la lune, piano, Pugno. 10. Joyeux propos, Bernard. 11. Après un rêve, cello, Fauré. 12. Listopad. Akimenko. 13. Les précieuses. Marie. 14. Zang door Mme. Laplace. 15. Pour Micaela, Mazot. 16. Creuscule d'autonne. Marsac. 17. Madhia. Epinat.
2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Concert met medew. van Mme. Joly, viool. L. Radisse, cello. M. Camot, piano. 1. Air de ballet, Fourdrain. 2. Deux mazurkas, piano, Borodine. 3. Monoloog door Radiolo. 4. Sonate, viool. Franck. 5. Sonate en sol,

Beethoven, cello. 6. Les cigalettes, Filippucci. 5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Concert.

Woensdag 13 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest G. Smet. 2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Concert door de radio-jazz symphonie. 5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Concert.

Donderdag 14 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest Radio-Paris. 1. Foud of you, Lewise. 2. Colombine jolie, Ackermans. 3. Sonate, Grieg. 4. Bombay, Mathé. 5. Monoloog door Radiolo. 6. Les rives de l'isonzo, Rico. 7. Zang door den heer Sorbier. 8. Indian Rapsody, Theonoletty. 9. Ironie, Lincke. 10. Valse, piano, Chopin. 11. Conte d'amour. Térés. 12. Intermezzo, cello, Lalo. 13. Autour du moulin, Féret. 14. L'aveu romantique, Forterre. 15. Zang door den heer Sorbier. 16. Tchouki, Smetsky. 17. The crocodile's step, Fosse.
2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Kinderuurtje.
5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Concert.

Vrijdag 15 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest Gayina. 1. The trombone's Isle, Paddy. 2. Amour tzigane, Léhar. 3. Agnes dame galante, Fécrier. 4. Canzonetta, Filippucci. 5. Aria van Lakmé, zang, Delibes. 6. Hoffmann's vertellingen, Offenbach. 7. Vioolsolo. 8. Alhambra, Semler. 9. Extase, zang, Doir. 10. Cellosolo. 11. Danses du Prince Igor, Borodine. 12. Mélodies pour violoncelle (met orkestbegel.) Géoris. 13. L'Heure exquisite, Reynaldo. 14. Uu ora amorosa, Plagheth.
2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Concert.
5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Concert.

Zaterdag 16 October.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert door het orkest Radio-Paris. 1. Le nabab, Noletty. 2. Mimosa, Margis. 3. Prélude du déluge, viool, St. Saëns. 4. Eros est né, Pesse. 5. Monoloog door Radiolo. 6. Why didn't you speak to me, Hampton. 7. Zang door Melle Laffitte. 8. Ouverture van „Als ik Koning was”, Adam. 9. The fairies, Soiron. 10. La parodie, piano, Cramer. 11. Garrotin Gitano, Lheo. 12. Caprice Hongrois, cello, Dunckler. 13. Interlude, Manière. 14. Simple idylle, Bernard. 15. Zang door Melle Laffitte. 16. Douce veillée, Dandois. 17. La victoire de Samothrace, Szulc.
2.10 Koersen en Havaspersber.
5.05 Concert door de radio jazz symphonie. 5.55 Koersen en Havaspersber.
8.20 Lezing koersen en Havaspersber.
8.50 Galaconcert met medew. van bekende Parijzer artisten.

TOULOUSE, 441 M.

Zondag 10 October.

1.00 Concert, piano, 2 violen en cello. 1. Triumph, Duff. 2. Arlequinade, Ganne. 3. Musette, Pfeiffer. 4. Paljas, Mascagni. 5. Alma de Dios, Serrano. 6. Airs vieillots, Jean Jean. 7. Gens gais, Farbach. 8. Les cadets, Sousa.

9.10 Concert door het orkest Ayme, Kunc. 1. Moros y christianos, Serrano. 2. Ave Maria. Gounod. 3. Je chante l'amour, Dijk. 4. Les Huguenots (De hugenoten), Brahms. 5. Sérénade, Gounod. 6. Méditation de Thaïs, Massenet. 7. Rêve de valse, Strauss. Dansmuziek. 8. Steppin in society, Akst. 9. De tant d'amour, Rose. 10. Un baiser de Paris, Renso.

10.50 Sluiten.

Maandag 11 October.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. Vues du Danubé, Ert 1. 2. Lola la délaissée, de Sévêrac. 3. Vieille chanson, Mazellier. 4. Rienzi, Wagner. 5. Berceuse, Pupko. 6. a. La précieuse, Kreisler. b. La chasse, Kreisler. 7. Aria, Bach. 8. Chanson de Capri, Massenet.

9.20 Galaconcert, piano, 2 violen, alt, cello. 1. Le nouveau seigneur du village, Boieldieu. 2. La vieille boîte à musique, de Sévêrac. 3. Chant élégiaque, Kunc. 4. Souviens, toi, Waldteufel. 5. Werther, Massenet. 6. Paraphrase des Maîtres chanteurs (Meesterzangers), Wagner. 7. Sarabande, voor strijkkwartet en zang, Piriou. 8. Liefdeszang uit Die Walküre, Wagner. 9. Sérénade de Naimona, Lalo. 10. Ballet van Hérodiade, Massenet.

10.50 Sluiten.

Dinsdag 12 October.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. Frères joyeux, Vollstedt. 2. Mariage des roses, Franck. 3. Concert, Lalo. 4. Au crépuscule, Kunc. 5. Graziella, Mazellier. 6. Chanson Louis XIII, Couperin. 7. Trio, Haydn. 8. Danse caractéristique, Tschaiowsky.

9.20 Fragmenten uit „De huzaren van Villars”. opera-comique in 3 acten van Mailard. Ouverture en entr'actes gespeeld door het orkest o. l. v. Aymé Kunc.

10.50 Sluiten.

Woensdag 13 October.

1.10 Dansmuziek door het jazz-orkest La-place.

9.10 „L'Étincelle”, van Pailleron-gedichten-voorzetting.

9.35 Slotconcert in den open lucht.

10.50 Sluiten.

Donderdag 14 October.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. Rapsodie Slave, Volpatti. 2. Rigaudon de Xaviéra, Dubois. 3. Sérénade espagnole, Glazounow. 4. Valse du Volga, Bakalainikow. 5. Vertellingen van Hoffmann, Offenbach. 6. La folia, Corelli. 7. Sonate à quatre, Loeillet. 8. Danse grotesque, Schmitt.

9.10 Orkestconcert, o. l. v. Aymé Kunc. 1. Die Nurnberger Puppe, Adam. 2. Aube sous bois, Fourdrain. 3. Cavatine, St. Saëns. 4. Hérodiade, Massenet. 5. Sérénade, Mendelssohn. 6. Prélude du Déluge, St. Saëns. 7. La

chaise à porteurs, Chaminade. 8. Dépêche télégraphique, Strobl. 9. Réverie, Galéotti. 10. Les Erynnies, Massenet.

10.50 Sluiten.

Vrijdag 15 October.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. Waria, Michiels. 2. A l'approche du soir, Février. 3. Humoresque, Dvorak. 4. Hamlet, Thomas. 5. Sérénade et menuet de Don Juan, Mozart. 6. Mouny, Leduc. 7. D'une prison, Hahn. 8. La boudeuse, Maréchal.

9.20—10.50 Galaconcert door het orkest o. l. v. Aymé Kunc. 1. Der Freischütz, Weber. 2. Danse religieuse des esclaves, Kunc. 3. Après un rêve, Fauré. 4. Le vaisseau fantôme, Wagner. 5. Au soir, Dupont. 6. Sicilienne, Kunc. 7. a. Berceuse entr'acte, Mazellier. b. Madrigal, Mazellier. 8. Une nuit à Lisbonne, St. Saëns. 9. Symphonie inachevée, Schubert.

Zaterdag 16 October.

1.05 Mikyphone- en Sonora feest. 1. Valse in D-flat. The bees wedding. 2. Aan de blauwe Donau. Two little wooden shoes. 3. L'Amour masqué, zang. L'Amour masqué, tango. 4. Mi Chica, tango. La coya, tango. 5. I want to be happy, fox-trot. Tea for two, fox-trot. 6. Il bagio, Soltly awahes my heart. 7. Les millions d'Arlequin, wals. June brought the roses, wals. 8. Rondo à la Turka. Polak „Opo”.

9.20—10.50 Gala-concert.

BRUSSEL, 487 M.

Zondag 10 October.

8.35 Galaconcert, onder leiding van René Tellier, met medewerking van André Knircha, 1e bariton. 1. Ouverture van Oberon, orkest, Weber. 2. Zang uit Tannhäuser, Wagner. 3. Fanfaluca, fluit, Gilson. 4. Fantasia van La Bohème, orkest, Leoncavallo. 5. Chant élégiaque, cello, Schmitt. 6. Suite Brève, orkest, Busser.

9.20 Causerie: Les événements de la semaine. 7. Rapsodie, orkest, Dvorak. 8. Legende, piano, Liszt. 9. Conte d'Avril, orkest, Widor. 10. a) Chanson orientale, Rachmaninow. b) Le réveil du prisonnier, Rachmaninow. c) Berceuse, Rimsky-korsakow. 11. Danses populaires, Brahms.

10.20 Persberichten.

Maandag 11 October.

8.50 „La cocarde de Mimi Pinson”, operette van Goublier, in het Scalatheater. In de pauze causerie: La protection des animaux. Nieuwsberichten.

Dinsdag 12 October.

5.20 Orkestconcert. Figaromarsch, Wijn-gaard. 2. Chanson d'automne, Elgar. 3. Aubade Andalouse, Demaret. 4. Li Cuzin Bébert, Duysenx. 5. Chanson triste, piano, Jongen. 6. Mélodie, Trécal. 7. Wanting, Adrian. 8. Elégie, voor viool, de Boodt. 9. Fantasia van Miss Helyett, Audran. 10. Réverie, voor cello, Dandois. 11. Les moulins qui chantent, van Oost.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Concert met medewerking van Mme. Deçort, zang. 1. Vierde symphonie, orkest, Mozart.

8.50 Lezing: Le siège et la chute d'Anvers.

2. Andante van het vioolconcert. Mendelssohn. 3. a) Ave Maria, Schubert. b) Chant d'adieu du voyageur, Schumann. 4. Suite du songe d'une nuit d'été, orkest, Mendelssohn.

9.20 Nieuwsber. 5. Suite voor piano, Albeniz. 6. a) Berceuse, orkest, Schmitt. b) Retour à l'endroit familier, Schmitt. c) Valse, Schmitt. 2. Tarentelle, voor fluit en clarinet, St. Saëns. 8. a) Après un rêve, Fauré. b) Ma popée, de Severac. 9. La farandolle, orkest, Dubois.

10.20 Nieuwsberichten.

Woensdag 13 October.

8.20 Fragmenten van Maunon, opera van Massenet.

10.20 Nieuwsberichten.

Donderdag 14 October.

5.20 Kindermatinee. 1. Premier pas, Salomone. 2. A propos, Tellam. 3. Légende du berceau, Haustfont. 4. Babilage, Valette. 5. Douce mélodie, Caludi. 6. Vertellingen. Vers les moulins joyeux, Pesse. 11. Une farce, Darimont. 12. Joyeux bambins, Mawet.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Orkestconcert. 1. L'Armurier, Lortzing. 2. Clute des feuilles, Massenet. 3. Allegro, voor clarinet, Weber. 4. Agnès Dame galante, Février. 5. Entr'acte des Err-nies, viool, Massenet. 6. Fantasia voor fluit, Faulx. Une journée à Capri, Sudessy.

8.50 Lezing: Le moral des nôtres. 8. Fantasia van Rigoletto, Verdi.

9.20 Nieuwsberichten.

9.30 Dansmuziek.

10.20 Nieuwsberichten.

Vrijdag 15 October.

8.20 Orkestconcert. 1. Suite van Peer Gynt, Grieg.

8.40 Voorlezing en bespreking van gedichten van Jean Richepin en Marcel Goudeau. 2. Fantasia van Lohengrin, Wagner-Popy.

9.20 Nieuwsberichten. 3. a) Li Tsin, Joncières. b) Menuet, Boccherini. c) Murmure de bal, Gillet. d) Kesake, Chapuis. c) Au printemps, Thomé.

9.40 Voorlezing en bespreking van gedichten van Tristan Corbière en Maurice Boukay. 4. Mélodie algérienne, Ketelbey. 5. Meditation, Gounod. 6. Ballet du Cid, Massenet.

10.20 Nieuwsberichten.

Zaterdag 16 October.

5.20 Concert. Hr. Engels, tenor. 1. A mon passage, Franchesi. 2. Petit menuet, Scassola. 3. Sévillana, Fassione. 4. Zang. 5. Par la senté ebaumée, Pesse. 6. Chant sans paroles, Tschaiowsky. 7. Trois pièces pour piano, Dupuis. 8. Fantasia sur la Poupée, Audran. 9. Prière, cello, Ravenel. 10. Napolitanla, Busoni. 11. Sérénade, Sykes. 12. Zang. 13. Suite, Floris.

6.20 Nieuwsberichten.

9.20 Concert. Mme. Kufferath—Houben, zang. 1. Ouverture van L'Italienne à Alger, Rossini. 2. Mignonetta, de Sévêrac. 3. Dance napolitaine, „Désormes. 4. a) Solve amiche, Caldara. b) Sérénade Toscane, Fauré (zang). 5. Fantasia van Titin, orkest, Zulc.

8.50 Lezing: Les musées Royaux du cinquantenaire. 6. Aisha, orkest, Linsay. 7. a) Les marionettes, Pierné. b) Evacation, Bernier. c) La mosquée, Bernier (zang). 8. Je t'aime, orkest, Waldteufel.

9.20 Nieuwsberichten.

9.30 Dansmuziek.

10.20 Nieuwsberichten.

ANTWERPEN, „RADIO-ZOÖLOGIE”, 250 M.

Iederen dag vanaf 8.20 Programma van
Brussel.
9.20 Vlaamsche lezing.

531 M. BERLIJN. 571 M.
Vanaf 7.20 n.m. Königswusterhausen 1300 M.

Zondag 10 October.

8.20 Morgenconcert.
10.50 Concert.
11.40—12.10 Max en Paul, een opti- en
een pessimist.
12.30—1.30 Concert.
2.20 Lezing.
2.50 Kindervertellingen.
3.50—5.20 Orkestconcert.
5.50 Lezing.
6.15 Lezing.
6.45 Lezing.
7.15 Lezing.
7.50 De Duitsche vertelling.
8.20 Vroolijk concert.
9.50—11.50 Dansmuziek.

Maandag 11 October.

3.20 Lezing.
3.50 Novellenvoorlezing.
4.20 Pianoconcert.
4.50—5.20 Liedjes bij de luit.
5.35 Lezing.
5.50 Lezing.
6.20 Lezing.
6.50 Lezing over „Adrienne” (12.10 opge-
voerd).
7.20 Lezing.
7.50 Bruckner-feest.
9.50—11.50 Dansmuziek.

Dinsdag 12 October.

11.50 Landbouwpraatje.
3.20 Lezing.
3.50 Voorlezing uit eigen werken.
4.20—5.20 Orkestconcert.
5.50 Boekbespreking.
6.20 Lezing.
6.50 Lezing.
7.20 „Adrienne”, operette in 3 acten.

Woensdag 13 October.

2.50 Kinderuurtje.
3.50—5.20 Orkestconcert.
5.50 Lezing.
6.20 Lezing.
6.50 Lezing.
7.20 Lezing.
7.50 Lezing.
8.20 Vocaal concert.
8.50 Walter Hasenclever leest uit eigen ge-
dichten voor.
9.50—11.50 Dansmuziek.

Donderdag 14 October.

11.50 Landbouwpraatje.
3.20 Lezing.
3.50—5.20 Orkestconcert.
5.50 Lezing.
6.20 Lezing.
6.50 Spaansche les.

7.20 Lezing.
7.50 „Pension Schöller”, toneelspel in 3
acten.
9.50—11.50 Dansmuziek.

Vrijdag 15 October.

3.20 Lezing.
3.50—5.20 Orkestconcert.
5.50 Lezing.
6.20 Lezing.
6.45 Lezing.
7.15 Lezing.
7.50 Populair orkestconcert.
9.50—11.50 Dansmuziek.

Zaterdag 16 October.

3.50 Lezing.
4.20—5.20 Orkestconcert.
5.50 Lezing.
6.20 Lezing.
6.50 Lezing.
7.20 Lezing.
7.50 Vroolijke avond.
9.50—11.50 Dansmuziek.

MÜNSTER, 410 M.

Zondag 10 October.

8.20—9.20 Morgenconcert van Dortmund.
10.35—12.20 Uitzending van de Gesolei in
Düsseldorf.
10.35—11.35 Kamermuziek door het Rhei-
nische Trio (piano, viool, cello).
11.35—12.20 Declamaties, Zie Elberfeld.
2.20—4.05 Uitzending van de voetbalwed-
strijd West-Duitschland—Noord-Duitschland.
4.20—5.20 Concert door de kwartetver.
„Cäcilia”. Recklinghausen. 1. Am schönen
Rhein, Hansen. 2. Die stille Wasserrose, Abt.
3. Der Morgen, Baumann. 4. Die Hütte, Kaun.
5. Beroemd wiegenlied, Mozart. 6. Im Keller,
Hoffmann. 7. Des Müllers Töchterlein, Wes-
seler. 8. Scherzen im Grünen, Geyer. 9. Der
Mond hats gesehen, Fliesbach. 10. Tander-
dei, Kraemer.
5.20—6.20 Lezing: Die Konkurrenz der
klingenden Seele, vergleichende Betrachtung
an berühmten und unberühmten Sängern.
6.20—7.00 Lezing: Kulturbilder aus Italien:
Römische Kirchen und Kapellen.
7.20—8.50 Heine-avond van Dortmund.
8.50—10.20 Verdi-feest van Dortmund.
10.20 Sportber.

Maandag 11 October.

10.50—11.50 Concert van Dortmund.
12.50—1.50 Werken van A. Bruckners, door
orkest en Else Hackland, alt.
3.20—3.50 Radiopraatje.
3.50—4.50 Wanderbilder. W. Wahl, decla-
matie. W. Nebe, piano.
4.50—5.50 Liedjes bij de luit door Ernst
Frank.
5.50—6.20 Lezing: Groszherzogin Luise
von Baden.
6.40—7.00 Lezing: Die Grunderwerbs-
steuer.
7.20 Lezing: Die Westdeutsche Funkstunde
in den Jahren 1924-26.
7.50 „Die schöne Helena”, opera in 3 acten
van Meilhac en Halévy. Muziek van Offen-
bach. De 1e twee acten spelen in Sparta, de
derde in Naupla aan de zee kust.

Dinsdag 12 October.

12.50—1.50 Volksconcert door de Beetho-
ven-kwartetver. K. Emmendorfer, piano.
3.20—4.20 Declamaties van G. Banda door
W. Wahl met pianobegel.
4.50—5.50 Voordrachten door Luise Stoli
en W. Wahl.
6.00—6.20 Lezing: Die Elektrizitat der ge-
treue Helfer der modernen Hausfrau.
6.40—7.20 Lezing: Musikalische Vortrags-
bezeichnungen.
7.20—7.50 Lezing: Wissen und Können.
7.50 Symphonieconcert door orkest. Dolo-
res Fuchs-Maas, viool. 1. Wagner: Voorspel
van Die Meistersinger. 2. Goetz: Concert voor
viool en orkest op. 22. 3. Zilcher: Concert-
stuk voor viool en orkest op. 22. 4. Schu-
mann: Symphonie Es-dur.
9.40—9.50 Nieuws.

Woensdag 13 October.

12.50—1.50 Operettemuziek door orkest.
3.20—5.20 Concert. Orkest en A. Imkamp,
bas. W. Wittig, humorist, Lisa Hillow, zang.
5.20—6.00 Lezing: Von Kapstadt nach
Mexiko, dem Aegypten Amerika's.
6.00—6.20 Lezing: Maul- u. Klauenseuche.
6.35—6.50 Lezing van Dortmund.
6.50 Der Prophet, groote opera in 5 acten
van Meyerbeer en Scribi.

Donderdag 14 October.

10.50—11.50 Concert van Elberfeld.
12.50—1.50 Werken van Bach door orkest.
3.00—4.20 Kinderuurtje.
4.20—5.50 Concert van Elberfeld.
6.00—6.20 Lezing: Jugendpflege an er-
werbslosen Jugendlichen.
6.40—7.20 Spaansche les.
7.20—7.50 Schaakles.
7.50—8.45 Declamaties door Irene Triesch.
1. Goethe: Asan Aga, Hochzeitslied a. d.
Westöstl. Divan: Trunkenheit; Selige Seh-
sucht, Volk und Knecht u. a.; der Gott und
die Bajadere, Talismann. 2. Schiller: Deut-
sche Muse, Ideale Worte des Glaubens, 3.
Heine: Schlachtfeld zu Hastings. Daarna con-
cert door de mandoline- en gitaarver. „Al-
menrausch”. 1. Cal Bosz, Marsch van Schup-
pe. 2. Deutsche Weisen, Köhler. 3. Groszmüt-
terchen erzählt, Ritter. 4. Husaren kommen,
Ritter. 5. Auf sanften Wogen, Ritter. 6. Ein
Traum, Ritter. 7. Jugendlust, Schneider. 8.
Mignoeette, Baumann.
9.50—10.50 Concert uit Café Corso, Dort-
mund.

Vrijdag 15 October.

12.50—1.50 Symphonieconcert. Smetana en
zijn werken.
3.35—4.20 Keukenpraatje.
4.20—5.20 Liederen van Schubert. E. Hack-
land, alt. W. Nebe, piano.
5.20—6.20 Symphonie Es-dur (Eroica) van
Beethoven, door orkest.
6.50—7.20 Lezing over de avond-uitzen-
ding.
7.20—9.20 Symphonie in de Stadthalle Mün-
ster. Rosemüller: Suite voor strijkorkest.
Brahms: Rhapsodie voor alt, mannenkorst en
orkest. Reger: An die Hoffnung, voor alt en
orkest. Sigrid Onegin. Bruckner: 9e sym-
phonie.
9.20—10.20 Liedjes bij de luit van Dort-
mund.

Zaterdag 16 October.

12.50—1.50 Orkestconcert.
 3.05—3.20 Kindervertellingen.
 3.35—4.50 Concert van Dortmund.
 4.50—5.20 Cäsar Fleischlein, Stunde van Helene Röttgen.
 5.30—5.50 Lezing: Dem Gedanken Daniel Chodowieckis.
 5.50—6.20 Radiopraatje.
 6.40—7.20 Engelsche les.
 7.20—7.50 Lezing: Neue Wege zur Hebung der Nutzgefügelzucht.
 7.50 Werken van Reger door orkest en Olga Krupka, Lutz. Largo von gran escresione u. h. sextet F-dur op. 118. 2. Twee religieuse liederen. 3. Moderato amabile u. h. klarinettenkwintet D-dur op. 146. 4. Zang. 5. Reigen, voor orkest. 6. a. In meinem Rosengärtlein. b. Waldeinsamkeit: Gestern Abend in der stillen Ruh. 7. Humoreske voor orkest. 8. Zang. 9. Liebeswalzer, voor orkest.
 9.50 Vroolijk orkestconcert.

DORTMUND, 283 M.**Zondag 10 October.**

7.50—8.20 Weekoverzicht op politiek, wetenschappelijk en kunstgebied.
 8.20—9.20 Morgenconcert. Orkest en H. Löffler, bas. Radiokwartet en W. Bräuer, orgel. 1. Bach: Preludium u. d. suite voor strijkkwartet in G-moll. 2. a. Bach: Betrachte meine Seele u. d. Johannes-Passion. b. Händel: Das Volk, das im Dunkeln wandelt, u. d. Messias. 3. Dr. Morgenstern: Rede. 4. Haydn: Adagio u. h. strijkkwartet in G-dur op. 77 No. 1. 5. a. Haydn: Nun scheint in vollem Glanz der Himmel, uit: Die Schöpfung. b. Haydn: Erblicke hier, betorert Mensch, uit Die Jahreszeiten. 6. Koraal.
 10.35—11.20 Lezing over: Conrad Ferdinand Meyer, sein Leben und sein Werk.
 11.20—12.20 Volksconcert. 1. Schubert: Ouverture v. d. opera Rosamünde. 2. Mozart: Andante en menuet u. d. symphonie in Es-dur. 3. Beethoven: Türkischer Marsch, uit Die Ruinen von Athen. 4. Wagner: Voorspel v. d. opera Lohengrin. 5. Mendelssohn: Hochzeitsmarsch uit Sommernachtstraum. 6. Strauss: Rosen aus d. Süden.
 2.20—4.05 Lezing: Norddeutschland.
 4.05—5.20 Liebesweisen door orkest. 1. Gernsheim: Ouverture van Waldmeisters Brautfahrt. 2. Kreisler: Liebeslied, Liebesfreud, Schön Rosmarin. 3. Suppé: Il primo amore, Idylle. 4. Lanner: Die Werber. 5. Strauss: Junge Liebe, Intermezzo. 6. Komzak: Aus der Zeit der junge Liebe.
 5.20—6.20 Lezing van Münster.
 6.20—7.10 Harpconcert door B. Spaan. 1. Frühlingstlust, Holy. 2. Hymne, Boussagol. 3. Dämmerung, Hasselmans. 4. Serenade, Hasselmans. 5. Patrouille, Hasselmans. 6: Im Kahn, Debussy. 7. Patuglia Spagnuola, Tedeschi. 8. Die Moldau, Smetana.
 7.20—8.50 Heine-avond. 1e deel. a. Deutschland. b. Das goldene Kalb. c. König David. d. Die Wanderratten. e. Der tugendhafte Hund. f. Erinnerung aus Krähwinkels. g. Karl I. h. Nachtgedanken. i. Die Schlessischen Weber. 2e deel: a. Prinzessin Sabbat. b. Salomo. c. Pomare. d. Prinzessin Ilse. e. Schlachtfeld bei Hastings. f. Beschwörung. g. Tragödie. h. Ritter Olaf. 3e deel: a. Zum

Lazarus. b. Weltlauf. c. Enfant perdu. d. An die Engel. e. Gedächtnisfeier. f. Stoszseuser. g. An die Jungen. h. Epikog. i. Der Scheidende. j. Child Harold. k. Hymnus.
 8.50—10.20 Verdi, concert. Orkest en W. Theis, bariton. 1. Lezing: Die Italienische Oper und Verdi. 2. Ouverture van Nebukadnezar. 3. Zang uit zijn werken. 4. Strijkkwartet. 5. Oorlogsmarsch uit Aida.
 10.20 Sportber.

Maandag 11 October.

10.50—11.50 Paul-Lincke-concert. Orkest.
 12.50—1.50 Orkestconcert van Münster.
 3.20—3.50 Modepraatje.
 3.50—4.50 Marschen in opera's, door orkest.
 4.50—5.50 Symp. gedichten door orkest.
 5.50—6.20 Vocaal concert door Else Dorothee Heilmann. Werken van Strauss.
 6.40—7.00 Lezing van Münster.
 7.00—7.20 Gramofoonmuziek.
 7.20—7.50 Lezing: Trutzburgen und Moscheen der Groszmogulen.
 7.50 Feestprogramma ter gelegenh. van het 2-jarig bestaan van de West Deutsche Funkstunde A. G.
 10.30 Sportber.

Dinsdag 12 October.

12.50—1.50 Orkestconcert.
 3.50—5.20 Moderne Weener Operette. A. Becker, sopraan.
 5.20—5.50 Reisschetsen: Der romantische romanische Erdteil Südamerika.
 5.50—6.20 Voorlezing van: Herr Halewijn, van de Coster.
 6.40—7.20 Lezing: Musikalische Vortragsbezeichnungen.
 7.20—7.50 Lezing: Wissen und Können.
 7.50—9.40 Liedereren- en aria-avond van Ferd. Schneider. Orkest. 1. Händel: Concerto grosso D-mol voor strijkorkest. 2. Liedereren. a. Schubert: Du bist die Ruh'. b. Schubert: Die Allmacht. c. Schumann: Frühlingnacht. d. Schumann. Der Hidalgo. 3. Variationen a. d. Streichquartet in A-dur. 4. Aria's. a. Nicolai: Uit De vroolijke vrouwtjes van Wind-sor. b. Bizet: Bloemenaria uit Carmen. c. Puccini: Solo van Cavaradossi uit Tosca. d. Leoncavallo: Lied van Bajazzo. 5. Mozart: Serenade D-dur voor solokwartet, strijkorkest en pauken.
 9.40—9.50 Nieuwsber.

Woensdag 13 October.

12.50—1.50 Orkestconcert.
 3.05—3.20 Huishoudpraatje.
 3.20—4.20 Orkestconcert. Uit het land der oude pagoden.
 4.20—4.50 Kinderuurtje.
 4.50—5.50 Schubert. Schumann-Brahms, Vocaal concert door M. Reitemeier, sopraan.
 H. Schmidt, piano.
 5.50—6.20 Lezing: Röhrenempfänger.
 6.35—6.50 Lezing: Meyerbeer und seine Oper: Der Prophet.
 6.50 „Der Prophet“, opera in 5 acten van Meyerbeer. Speelt van 1534—1536. 1e acte: Op het platte land in de omgeving van Dordrecht. 2e acte: In een voorstad van Leiden. 3e acte: In het kamp van de Wederdoopers in een woud bij Münster. 4e acte: a. Openbare plaats in Münster. b. In de Dom van Münster. 5e acte: a. Gewelven van een slot bij Münster. b. In een slot bij Münster.

Donderdag 14 October.

10.50—11.50 Orkestconcert van Elberfeld.
 12.50—1.50 Orkestconcert.
 3.00—4.20 Kinderuurtje.
 4.20—5.50 Operaconcert door het versterkte orkest. G. Wünsche, tenor.
 5.50—6.20 Lezing: Der Hasenroman.
 6.40—7.20 Spaansche les.
 7.20—7.50 Schaakles.
 7.50—8.45 Declamaties van Münster.
 8.45—9.50 Zither-concert door R. Grünwald.
 9.50—10.50 Concert uit Café Corso Dortmund.

Vrijdag 15 October.

12.50—1.50 Concert van Münster.
 3.35—4.20 Keukenpraatje.
 4.20—5.50 Pusztá, Klänge. Orkest en G. Tölg, viool.
 5.50—6.20 Lezing: Es herbstelt.
 6.40—6.50 Huishoudpraatje.
 6.50—7.20 Lezing van Münster.
 7.20—9.20 Symphonieconcert van Münster.
 9.20—10.20 Liedjes bij de luit door W. Kleinlicke en vroolijk orkestconcert. 1. Orkest. 2. Drie nieuwe liedjes, bij de luit. 3. Orkest. 4. Vier oude wijsjes door W. Kleinlicke. Zang met luitbegel. 5. Orkest.

Zaterdag 16 October.

12.50—1.50 Orkestconcert.
 3.35—5.30 Muziek uit de Renaissance door het versterkte orkest.
 5.30—5.50 Zie Münster.
 5.50—6.20 Arbeiderslezing.
 6.40—7.20 Engelsche les.
 7.20—7.35 Theater-lezing.
 7.35—8.20 Concert door het Essener dubbelkwartet. Inleiding. 1. a. Abendlied, Abt. b. Die Vesper, Beethoven. Wiegenliederen: 2. a. Guten Abend, gut Nacht. Brahms. b. Berühmtes Wiegenlied, Mozart. Wandelliedjes. 3. a. Der frohe Wandersmann, Mendelssohn, Bartholdy. b. Das Wandern, Zöllner. Soldatenliedjes. 4. a. Ich hatt einen Kameraden, Silcher. b. Der Solat, Rebbert. Liefdesliederen: 5. a. In einem kühlen Grunde, Glück. b. O wie herbe ist das Scheiden, Silcher. Buitenlandsche volksliederen. 6. a. Slavonisches Ständchen, Jüngst. b. Verspergesang. Kampf. Vroolijke volksliederen. 7. a. Hans en Griefje, Kahl. b. Phyllis u. die Mutter. Neumann.
 8.20—9.50 Concert op verzoek.
 9.50—10.50 Vroolijk concert.

ELBERFELD, 259 M.**Zondag 10 October.**

7.50—8.20 Weekoverzicht op politiek-wetenschappelijk en kunstgebied.
 10.35—12.20 Concert van de Gesolei, Düsseldorf.
 10.36—11.35 Kamermuziek door het Rheinische Trio (piano, viool, cello). 1. Trio op. 99 B-dur, Schubert. 2. Trio op. 11 B-dur, Beethoven. 3. Trio Fis-dur. Wolf-Ferrari.
 11.35—12.20 Declamaties, door K. Eberhard. 1. Francesco und Ginevra, Halm. 2. Sonette an Ead, Wildgans.
 2.20—4.05 Voetbalwedstrijd West-Duitschland—Noord-Duitschland.
 4.05—5.20 Orkestconcert. 1. Die Ehrentwache, Lehnardt. 2. Ouverture Origin. Lincke. 3. Goldschmieds Hämmerlein, Eilen-

berg. 4. Lortzings Lieblingkinder, Urbach.
5. Vöglein im Baum, polka voor fluit-piccolo,
Rodominsky. 6. Intermezzo uit: Vriend Fritz,
Mascagni. 7. Himmelsfunken, Waldteufel. 8.
Venezianische Barcarole, Leon Cavallo. 9.
Ein Souper bei Suppé, Morena.
5.20—6.20 Lezing van Münster.
6.20—6.50 Harpconcert van Dortmund.
7.20—8.50 Voorlezing uit de werken van
Heine.
8.50—10.20 Orkestconcert van Dortmund.
10.20 Sportber.

Maandag 11 October.

10.50—11.20 Concert van Dortmund.
12.50—1.50 Concert van Münster.
3.50—4.50 Concert van Dortmund.
4.50—5.50 Symphonie-concert. 1. Raskol-
nikow, Leuscher. 2. Finlandia, Sibelius. 3.
Aus Böhmens Hain und Flur, Smetana. 4.
Danca macabre, St. Saëns. 5. Auf einem
kahlen Berge, Moussorgski.
6.40—7.00 Lezing: Die Grundwerkssteuer.
7.00—7.20 Gramofoonmuziek.
7.20—7.50 Lezing: Trutzburgen und
Moscheen der Groszmogulen.
7.50 Oeperette van Münster.
10.30 Sportber.

Dinsdag 12 October.

12.50—1.50 Concert van Münster.
3.50—4.50 Orkestconcert. Werken van
grooten meesters.
4.50—5.20 Ter herd. van Conrad Ferdinand
Meyer.
5.50—6.20 Pianoconcert door P. Greeff.
6.40—7.20 Lezing: Musikalische Vortrags-
bezeichnungen.
7.20—7.50 Lezing: Wissen und Können.
7.50—9.05 Declamaties van Dr. H. Stolz
en Dr. Peter Esser.
9.05—9.40 Vocaal concert door het Rhei-
nische Damen-quartet. 1. Sonnenuntergang,
Conradi. 2. Liebingsplätzchen, Mendelssohn.
3. Lebewohl, Silcher. 4. Das Waldhorn, Sil-
cher. 5. Der rote Sarafan, Russ, volkslied. 6.
Spinn, spinn, Estl, volkslied. 7. Hochzeits-
reigen, Wild. 8. Rätsel, Huszmann.
9.40—9.50 Nieuwsber.

Woensdag 13 October.

12.50—1.50 Orkestconcert van Münster.
3.20—4.50 Kinderuurtje.
4.50—5.50 Vroolijke Muziek door het
orkest.
6.35 Lezing van Dortmund.
6.50 „Der Prophet“, opera in 5 acten van
Dortmund.

Donderdag 14 October.

10.50—11.50 Orkestconcert.
12.50—1.50 Orkestconcert van Münster.
3.00—4.20 Kinderuurtje.
4.20—5.50 Romatisch concert door orkest.
6.40—7.20 Spaansche les.
7.20—7.50 Schaakles.
7.50—8.45 Declamaties door Irene Triesch.
8.45—9.50 Grünwald-Zitherconcert (zithers
en gitaar). 1. Umspelingen über den Choral:
Lobe den Herren, voor 2 zithers. 2. Sonate
C-dur, Haustein. 3. a) Serenade, Moskowski.
b) Sphero, Schubert. c) Minutenwalzer,
Chopin.
9.50—10.20 Volks- en wandelliedjes door
orkest. 1. Auf der aWnderschaft, Manfred.
2. Deutscher Sang, Hannemann.

Vrijdag 15 October.

12.50—1.50 Orkestconcert.
3.35—4.20 Keukenpraatje.
4.20—5.20 Orkestconcert. 1. In der Krim,
Moussorgsky. a) An der Azurküste der Krim.
b) Im Dorf. c) Nahe den südlichen Fernen
der Krim. 2. Ukranische liederen, Akimenko.
3. Orientalische Sinfonie, Godard.
5.20—5.50 Lezing: Wandern u. Träumen im
bergischen Land.
6.50 en 7.20—9.20 Zie Münster.
9.20—10.20 Ouverturen en fantasieën uit
Italiaansche opera's, door orkest. 1. Ouver-
ture Norma, Bellini. 2. Fantasie uit Lucia di
Lammermoor, Donizetti. 3. Ouverture: Die
sizilianische Vesper, Verdi. 5. Voorspel en
Siciliana: Cavalleria rusticana, Mascagni. 6.
Fantasie Tosca, Puccini.

Zaterdag 16 October.

12.50—1.50 Concert van Münster.
3.20—4.50 Kindermatinee door orkest.
4.50—5.20 Twee verhalen van Oscar Wilde.
5.50—6.20 Arbeiders-lezing.
6.40—7.20 Engelsche les.
7.20—7.50 Radiopraatje.
7.50—8.35 Lieder met viool- en cello-
begel. 1. Twee liederen met piano en viool. 2.
Religieuze aria's met piano- en cellobegel. 3.
Drie liederen met piano en vioolbegel. L.
Goebel, viool. R. Grote, cello. M. Alter, piano.
8.35—10.05 „Heimatwellen“, toneelstuk
van P. Halling in 3 taf. 1. Am Rande der
Prärie. 2. Heiteres Wochenende auf Welle
259. 3. Drei Glückliche in Amerika.
10.05—10.50 Dansmuziek.

HAMBURG, 392 M.

Zondag 10 October.

8.35—10.20 Morgenconcert door orkest.
12.25 Orkestconcert.
1.05—1.50 Orkestconcert.
3.50—4.50 „Bahnwärter Thiel“, novelle van
Gerhart Hauptmann.
4.50—5.20 Sprookjes van Anderson.
6.20 Muzik. miniaturen, door orkest tot
6.20.

7.20 Weenen. Concert door orkest en R.
Hofbauer, bariton Zang en muziek van Wee-
nen.

10.20 „Der Mann unterm Bett“, toneel-
spel van Rosenhayn. Daarna tot 11.20 Dansmuziek
door het orkest Etté.

Maandag 11 October.

11.50—1.20 Orkestconcert.
1.25—2.10 Kamermuziek.
3.35—4.20 Kamermuziek voor fluit, cello en
piano. J. Kraft, fluit. J. de Jager, cello. H.
Döring, piano.
5.20—5.50 Concert door de Hong. Magna-
tenkapel Horvath Sandor.
7.20 Muziek uit manuscripten van Eduard
Moritz, o. l. v. componist. Lore Kornell,
zang.
8.50—9.20 Concert. Ernst Duis, liedjes bij
de luit en het kamerorkest.

Dinsdag 12 October.

11.50—1.20 Orkestconcert.
1.25—2.10 Kamermuziek.
3.35—4.20 Concert. Emily Schade, zang. F.
Both, viola en orkest.

4.20—4.50 Muziek. miniaturen van Schubert.
5.35—6.20 Kamermuziek.
7.10—7.45 Muziek. reis naar de Faeröer-
eilanden. Gramofoon-opnamen van het pho-
netische laboratorium. Lezing: Nordisches
Volk und Nordisches Lied.
7.50 Lauritz Melchior. (Metropolitan Opera
House New York). Uit de opera's van Wag-
ner door orkest en zang.
8.50 Vioolconcert met pianobegel. Daarna
dansmuziek door het orkest Etté tot 11.50.

Woensdag 13 October.

11.50—1.20 Orkestconcert.
1.25—2.10 Kamermuziek.
3.35—4.35 „De graaf van Luxemburg“,
oprerette in 3 acten van Léhar. I. Halden, sopra-
an. T. Riedel, sopraan. E. Hälbig, tenor. K.
Wenckhaus, tenor.
5.35—6.20 Vroolijke orkestmuziek.
7.35 Josef Plaut. Maria Schneider, Plaut.
Orkest. Voordrachten en zang. Daarna tot
11.50 Dansmuziek door het orkest Etté.

Donderdag 14 October.

11.50—1.20 Orkestconcert.
1.25—2.10 Kamermuziek.
3.35—4.20 Operette-liederen. Else Thor-
mann en het kamerorkest.
5.35—6.20 Muziek door de Hong. Magna-
tenkapelle Horvath Sandor.
7.35 Fehrs-Avond. Hans Langmaack, voor-
lezing. Niels Görnsen, liedjes bij de luit.
Daarna tot 11.50 Dansmuziek.

Vrijdag 15 October.

12.40—1.25 „Ring der Nibelungen“. 1. Das
Rheingold, voordracht en zang door Clara
Bosz. Blechschmidt, piano.
1.25—2.10 Kamermuziek.
3.35—4.20 Werken van Rubinstein door or-
kest.

4.20 Muziek. miniaturen uit onzen tijd. Or-
kest en Lisa Schwarz, zang tot 5.35.
5.50—6.20 Orkestconcert.
7.35 Juan Manen, Spaansche muziek. Or-
kest en J. Manen, viool.
8.20 Madame Butterfly, opera in 3 acten
van Puccini.
9.50 Dansmuziek uit het café Continental
Hannover.

Zaterdag 16 October.

11.50—1.20 Orkestconcert.
1.25—2.10 Kamermuziek.
5.35—6.20 Vroolijke muziek.
7.35 De lachende Norag, vroolijke avond.
„Vor dem Gesindeball, klucht van M. Pollac-
zek. Speelt in Berlijn. „Auf dem Gesindeball“,
klucht van Gaudeamus. A. Häsel, zithervir-
tuos.
9.50—11.20 Dansmuziek door het orkest
Etté.

FRANKFURT a. M., 470 M.

Zondag 10 October.

7.50—8.50 Heiterer Vortragsabend Thomas
— Aus eigenen Werken.
8.50—9.50 Lieder-Abend. Mitwirkende:
Anita Franz (Sopraan), Karl Jaroscheck (Tenor)
— Am Grotian-Stenweg-Flügel: Erich
Kohlhöfer. Daarna tot 11.20 Uebertragung
von Berlin: Tanzmusik der Kapelle Etté.

Maandag 11 October.

6.50 Uebertragung aus dem groszen Saal des Saalbaues: Erstes Montagskonzert des Frankfurter Orchestervereins. 1. C. M. v. Weber: Ouv. z. „Euryanthe“. 2. Walter Braunsfels: Präludium und Fuge op. 36 (zum ersten Male). 3. Franz Liszt: Klavierkonzert in Es-Dur. 4. L. v. Beethoven: Sinfonie No. 2 in D-Dur.

Dinsdag 12 October.

7.35—8.35 Uebertragung von Cassel: Melo-dramenabend. 1. „Das eleusische Fest“. 2. „Jung Olaf“. Musik von Max v. Schillings.

8.35—9.35 Uebertragung von Cassel: Klavierabend-Meckel. 1. Mozart: Sonate in A-Dur. Thema mit Variationen. Menuetto, Alla turka. 2. Lully: Gavotte. Ph. E. Bach: Rondo H-Moll. Rameau: Die Henne. 3. Haydn: Variations F-Moll. 4. Mendelssohn: Rondo capriccioso op. 14. 5. Schubert: Impromptu B-Dur. 6. Schubert-Liszt: Ständchen. Erl-König.

Daarna gramophoonplaten.

Woensdag 13 October.

7.20—7.35 Eine Viertelstunde Naturkunde (Senckenbergviertelstunde) unter Leitung von Prof. Drevermann. „Das Leben I“. Vortrag von Prof. Drevermann.

7.35 Heitere Einakter. 1. Joh. Nestroy: „Hinüber-Herüber“. 2. Arthur Schnitzler: Aus „Anatol“. 3. Kurt Götz: „Der Hund im Hirn“ a. „Menagerie“.

Donderdag 14 October.

6.20 Uebertragung aus dem Frankfurter Operhaus: „Manon“. Oper in vier Akten von Jules Massenet. Daarna tot 11.20 Uebertragung von Berlin: Tanzmusik der Kapelle Etté.

Vrijdag 15 October.

7.35—8.35 Uebertragung aus dem Mannheimer Besprechungsraum: Romanzen- und Balladen-Abend.

8.35—9.35 Vortragsabend Irene Triesch.

Zaterdag 16 October.

7.35 Gastspiel der Direktion Sander-Graef: „Gräfin Mariza“. Operette in drei Akten von Emmerich Kalman. Daarna tot 11.20 Uebertragung von Berlin: Tanzmusik der Kapelle Etté.

BERN, 435 M.**Zondag 10 October.**

10.20—11.20 Morgenconcert. Frau A. Elmer-Zingg, sopraan. Hr. Sautin, cello.

12.20—1.50 Concert door de kapel Meyer en Zwahlen.

1.50—2.20 Lezing: Die elektrizität in der Landwirtschaft.

2.50—4.50 Orkestconcert.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Voordrachten door de Jodlerclub Lorraine-Breitenrain.

7.50—8.20 Orkestconcert.

8.20—8.40 Jodler-voordrachten.

8.40—9.10 Orkestconcert.

9.10—9.25 Jodler-voordrachten.

9.25—9.50 Orkestconcert.

9.50 Weer- en sportber.

Maandag 11 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber, koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—4.50 Orkestmuziek.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Lezing: La danse à travers les peuples et les âges, jusqu'a nos jours.

7.50—8.20 Orkestmuziek.

8.20.40 Violconcert door Riccardo Bocrio.

8.40—9.10 Orkestmuziek.

9.10—9.25 Violconcert.

9.25—9.50 Orkestconcert.

9.50 Weerber., nieuws.

Dinsdag 12 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber., koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—4.50 Orkestconcert.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Lezing: Über die Bürgschaft.

7.50—9.50 Operette-avond. Alfred Dörner, tenor.

9.50 Weerber., nieuws.

Woensdag 13 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber., koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—3.50 Orkestconcert.

3.50—4.20 Kinderuurtje.

4.20—4.50 Orkestmuziek.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Lezing: Vom Kalender und seinen Zeichen.

7.50—8.20 Orkestmuziek.

8.20—8.40 Celloconcert door Hr. G. Visoni, met pianobegel. van Hr. E. Moser.

8.40—9.10 Orkestconcert.

9.10—9.30 Celloconcert.

9.30—9.50 Orkestconcert.

9.50 Weerber., nieuws.

Donderdag 14 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber., nieuws, koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—3.50 Orkestmuziek.

3.50—4.20 Kindercauserie.

4.20—4.50 Orkestmuziek.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Lezing: La vie amoureuse de Liszt.

7.50—9.50 Tscheco-Slowaaksche en Russische avond.

9.50 Weerber., nieuws.

Vrijdag 15 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber., nieuws, koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—4.50 Orkestmuziek.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—9.50 Orkestconcert en speciaalcomposities voor Welte-Mignon, piano.

9.50 Weerber., nieuws.

Zaterdag 16 October.

12.20—1.05 Tijdsein, weerber., koersen en gramofoonmuziek.

3.20 Tijdsein.

3.20—3.50 Orkestconcert.

3.50—4.20 Kinderuurtje.

4.20—4.50 Orkestconcert.

7.20 Tijdsein, weerber.

7.20—7.50 Lezing.

7.50—8.20 Orkestconcert.

8.20—8.40 Bern-Duitsche voorlezing door Hr. K. Grunder.

8.40—9.10 Orkestmuziek.

9.10—9.30 Bern-Duitsche voorlezing.

9.30—9.50 Orkestconcert.

9.50 Weerber., nieuws.

9.50—10.50 Dansmuziek.

PARIJS,

„EIFFELTOREN“, 2650 M.

7.00—7.10 Weerbericht.

11.20—11.35 Koersen (behalve Zaterdag en Zondag).

11.35—11.50 Weerbericht.

3.05—3.35 Koersen (behalve Zaterdag en Zondag).

5.50—6.50 Concert, koersen.

6.50—7.20 Eventueel Zondag: Bijeenkomst van de Union des grandes Associations.

7.20—7.35 Weerbericht.

7.35—7.50 Eventueel Zondag: Bijeenkomst van de Union des grandes Associations.

7.50—10.15 Concert (Zondag, Woensdag, Vrijdag en de laatste Zaterdag van ieder maand) 2200 M.

10.30—10.40 Weerbericht (behalve Zondag).

K.N.M.I. TE DE BILT, 1100 M.

alle Werkdagen:

10.45 v.m. Weerverwachting.

11.50 v.m. Weerverwachting.

12.35 n.m. Weerverwachting.

8.35 n.m. Weerverwachting.

AMSTERDAM,

VAZ-DIAS, 2000 M.

alle Werkdagen:

8.15—8.30 v.m. en 10.00—10.15 v.m. Persberichten.

11.15 v.m. Wisselkoersen.

11.45 v.m.—11.55 v.m.; 12.15—12.30; 1.12.30; 3.00—3.30; 4.15—4.30 n.m. Persberichten.

AMSTERDAM,

EFFECTENBEURS, 2000 M.

alle Beursdagen:

1.30—2.45 n.m. Koersen en valuta's, kwartier (meest code). Zaterdag 10.30 11.30 v.m.

Afdeeling Rotterdam.

Vrijdag 24 September, hield de Afd. Rotterdam, haar najaars-ledenvergadering. Als hoofdschotel prijkte op den agendadisch „Winter campagne“. Dienaangaande werd besloten dezen winter weder eenige lezingen te doen houden. De eerste hiervan zal plaats hebben 21 Oct. a.s. in het Scheepvaartkundig museum en wel door de N. V. Philips Radio, over versterking en luidsprekers. Bij deze lezing zal de Philips luidspreker, worden gedemonstreerd. Alle leden worden verwacht en kunnen gebruik maken van hun recht tot introductie.

Verder werd evenals vorige jaren, wederom de gelegenheid tot het leeren sounderen opgesteld. Leden die nog aan deze cursus wenschen deel te nemen, worden spoedig op een der clubavonden verwacht. Koptelefoon mede brengen.

Voorgesteld werd zoo mogelijk eens per week een causerie te doen houden door een der leden, over onderwerpen welke met de radio in verband staan. Dit voorstel vond zéér veel bijval. Reeds gaven zich verschillende leden op om te spreken over diverse onderwerpen, waarbij zeer belangwekkende. De eerste causerie zal gehouden worden over het

onderwerp „Soldeeren“ op Vrijdag 8 dezer.

Het bestuur wekt alle leden op, om voor deze zaak eens hun beste beentje vóór te zetten en verzoekt diegene die over een of ander onderwerp iets op zijn hart heeft, zich in verbinding te stellen met den 2den Secretaris A. de Jong.

Opbouwende critiek over het gesprekene is niet alleen toegestaan, maar zelfs gewenscht.

Namens het Bestuur,
A. DE JONG,
2de Secretaris.

Kortegolf Nieuws » en « I. A. R. U.-Berichten

ITA.

Naar aanleiding van eene vraag van n-R002 onder de Rubriek „Kortegolf-Nieuws“ in R.-E. d.d. 1 Oct. j.l. bericht ik u, dat ik herhaaldelijk gehoord heb CQ da Ita. QRA van Ita is Capitano Filippini Governo Tripoli. Nu vermoed ik dat „da“ niets anders betekent dan de en dus niet de afkorting is van een of ander land.

n-R015

J. L. THISSEN.

Gehoord (40 M. band.)

NERK de ü ERET.
SFV de g 6GF.
HKO de g 5pM.
CQ de gw 4cj.
CQ de k 4AAP (Hi!).
CSUN de f 8BRI.
CQ de kw 9YU.

N-ØWY.

S2BS geeft als QRA op: SWEINS, 2 JOHANNES, HELSINGFORS, FINLAND. Hij werkt 's avonds op 45 M. QSB DC.

i1AU en f8iU gebruiken nu een motor-generator, ook buiten genereeren van den

ontvanger kan men hen nog goed nemen. QRRr9 op 30L.

N-ØPX.

QRH.

Wij betwijfelen of het maandelijks opgeven van de golflengten van gehoorde stations gedurende één uur eenig nut heeft voor de Nederlandsche k.g. luis-teraar. Wij zijn dan ook voornemens deze opgaven te laten vervallen. Mochten er evenwel amateurs zijn die er zeer op gesteld zijn dan zullen wij er mee doorgaan. Wij zoeken verder een afdeeling-zender welke eenmaal per maand ijkgolven tusschen 5 en 50 M. kan geven. Zij die hiertoe mede willen werken worden verzocht zich met het QRH-Bureau in verbinding te stellen.

QRH-BUREAU.

Gehoord.

da. De landenletters da worden gebruikt door Tripoli. Het QRA van da 1TA en van da 1CW is: Servizi Radioelettrici Rr. Poste en Telegrafi, Governo, Tripoli. ss. Gehoord op 19 Sept. om 21.20 G. M. T.: 8JN f ss 2SE. QRA van ss 2SE is: Mr. R. Earle, Harbour Board, Singapore.

HIK. Gehoord 1 Oct. 22.40 G. M. T.: c1AR de HIK. Wie heeft deze HIK al eens gehad? Pse QRA?

CSUN. Op 2 Oct. 22.50 G. M. T. gehoord: cq de CSUN. QRA?

fs 2CO. Wie gebruikt fs als landenletter? Hoorde op 2 Oct. om 23.10 G.M.T.: 7EZ de de fs 2CO. De Fin s2CO was het niet.

n-ØCO.

DA.

In antwoord op een vraag in „R.-E.“, welk land de landenletters: da gebruikt, meld ik even, dat ik meermalen zenders in Tripoli deze letters heb hooren gebruiken. O.m. gebruikt 1CW afwisselend: i-1CW en da-1CW. QRA: Capitano Filippini — Tripoli.

W.

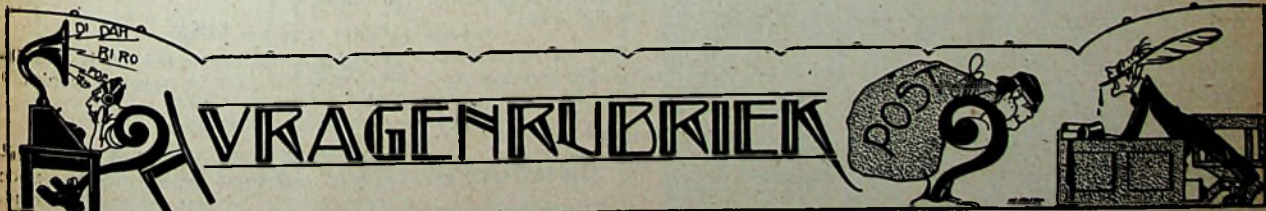
K. L.

NTT.

Wie kan mij zeggen, waar uNTT tegevoerdig uithangt en naar waar ik mijn correspondentie voor hem kan heen-richten?

73's

A. FABIUS.

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek“.

Arnhem.

M. F. B. — Het anodestroomverbruik uwer 4 lampen zal tusschen 12 en 20 m.A. bedragen, al naar de regeling der roosterspanningen. Op de door u geteekende wijze meet u alleen den stroom door den luidspreker (dus van de laatste lamp). Om den geheelen stroom te meten, moet de meter in de verbinding van accu met min hsp. staan. Overigens is de contróle op de laatste lamp het belang-

rijkst en dan is het onverschillig of u den meter vóór of na den luidspreker zet. De genoemde voltmeter verbruikt bij vollen uitslag $\frac{1}{200}$ amp. = 5 m.A. Bij een eenigszins ruim berekend plaatstroom-apparaat kan hij dus dienen voor spanningscontróle, maar het verbruik is wél nog zoo groot, dat de spanning na wegneming van den meter zal stijgen. De opgave 200 ohm per volt, ofschoon gebrui-

kelijk, is eigenlijk verwarrend. Het beteekent, dat de totale weerstand voor het 6 voltmeetbereik $6 \times 200 = 1200$ Ohm bedraagt en voor het 120-volts bereik 24.000 Ohm. Men heeft dus altijd óf met 1200 óf met 24.000 Ohm te doen. Als u met den voltmeter van 3.5 volt meet, verbruikt de meter $\frac{3.5}{1200}$ = ongeveer $\frac{4}{1000}$ Amp. = 4 m.A. Regeling

aan de klemmen van een B 406 een spanning van geluidsvolume kan o.a. geschieden met een regelverstand van 1000—50.000 Ohm parallel op primaire van eerste transformator.

J. B. — Voor de smoorspoel kunt u draad 0.2 m.M. gebruiken, bijv. 20.000 windingen op flinke kern.

Uw middel tegen tramstoringen zou geprobeerd moeten worden. Wij vreezen, dat het geaarde scherm, dat zelf ook als antenne werkt, toch blijft inducereen op de eigenlijke antenne.

Leur.

A. L. — In het schema zijn geen fouten. Vermoedelijk is een der transformatoren op punt van doorgaan. Bij doormeten bemerkt men dat in den aanvang niet, maar tenslotte houdt ook het gekraak op en is de transformator totaal door. Het proces voltrekt zich soms zeer langzaam door occideeren van de dunne draad.

Willemstad.

H. E. M. — Als u golven van 20 tot 4000 meter wilt ontvangen, raden we u aan, voor de lange golven (boven 200 meter) een Koomansontvanger met lossen 2 lamps l.f. versterker te maken volgens schema R-E. 1926, no. 11 en een aparten éénlamps korte golfontvanger volgens R-E. 1925 no. 28, waarachter ook de 2-lampsversterker kan worden gebruikt.

Delft.

W. S. — De constructie is zoo ver we weten, principieel dezelfde.

De bedoelde werking heeft familieverband met die eener glimlamp.

Rotterdam.

H. P. — Met niet verwisselen van spoelen gaat dat voor een eenigszins groot meetbereik niet goed. U kunt de spoelen natuurlijk achter de frontplaat zetten. Zie schema in R-E. no. 11.

C. v. G. — Als hoogfrequentlamp, met h. f. smoorspoel gekoppeld, is de A 410 eigenlijk even goed als de A 425 omdat de h. f. weerstand der smoorspoel toch in verhouding tot den inwendigen weerstand der lampen te klein blijft. — Van de capaciteit der spaarlampcondensatoren hebben wij geen kennis. De isolatie is vaak niet volkomen.

J. J. N. — Wij hebben zelf geruimen tijd een Nadir-precisie meter in gebruik en zijn er zeer tevreden over.

Ook ons viel het op, dat Davenport iets zwakker lijkt geworden te zijn.

Verhooging der anodespanning kan zeker voordeel hebben.

Medemblik.

A. K. — Dat komt doordat de kern van den eersten transformator iets meertit en zoo als weergever werkt. Vermoedelijk is uw laatste lamp overbelast op uw neg. rooster-spanning verkeerd.

Betterwird.

P. K. — Antenne beter isolereen. De luidspreker zal eerder door betrekkelijk groote anodestroom defect raken.

Den Haag.

A. v. B. — Vermoedelijk een grap van een

buurman, of een proefneming met de landlijn aansluiting naar den zender.

H. J. M. Jr. — Neemt u het Koomansschema uit R-E. no. 11 van dit jaar, voeg (z o o n o o d i g) daarachter nog 1 trap extra laagfrequentversterking met groote eindlamp.

J. S. — Het schema is geheel in orde, maar u zult de verbindingen naar den houder voor de terugkoppelspoel moeten verwisselen. Die spoel geeft nu tegenkoppeling.

W. J. v. B. de J. — Het schema in no. 11 is uitgevoerd voor nog eenvoudiger schakelaars, zoodat dit de voorkeur verdient.

Ch. S. — Genoemde transformatoren zijn zeer bruikbaar.

J. W. H. v. d. M. — In een weerstandversterker moet men geen eindlampen gebruiken behalve de laatste. Dus in uw geval 2e en 3e lamp speciale weerstandversterker-lampen. Hiervoor kunt u de Philips A 425, Telefunken RE 054, Schrack LSS of Loewe LA 77 gebruiken. Weerstanden 1—3 megohm, koppelcondensatoren 0.05—0.1 μ F. Sterkteregeling niet door omschakeling maar door weerstand van 50.000—500.000 Ohm parallel op de secundaire aan l.f. transformator.

Amsterdam.

W. P. v. M. — In deze toestellen worden Thomson Houston hoogfrequenttransformators gebruikt, die omschakeling bezitten voor 2 meetbereiken. Alleen de raamkring is afgestemd. Een principe-schema van zulk een stelsel willen we u wel eens geven. U kunt bijv. gebruiken fig 4 pag. 567 R-E. no. 32, wanneer daar de tweede gest. kring door smoorspoel wordt vervangen en teruggekoppeld wordt op den raamkring. Daarna 2 l.f. er achter.

W. v. C. — 1. De glimlamp verdient daarbij de voorkeur.

2. Dat is inductie van de lichtleiding.

W. v. S. — 1. Wij plaatsen uw vraag in dit nummer opdat wij u op deze wijze eventueel met anderen in contact kunnen brengen.

2. Vermoedelijk heeft u met te groote stroomsterkte geladen, waardoor de lamp defect raakt. Maximaal mogen niet meer dan 40 cellen in serie geladen worden. Gebruik van een goed meetinstrument in den laadkring is werkelijk geen overbodige luxe!

R. P. — Achter A 425 kunt u in geen geval een 1:4 gebruiken. Een zeer lage verhouding is hier aan te bevelen.

Nunspeet.

N. de V. — Zie antwoord G. V. D. Nijmegen.

Jipsingshuizen.

J. K. — Wij kennen alleen de Muntjan-Fischer. Hoe het met de identiteit van die andere zit is ons niet erg duidelijk.

Het beste is de cel op te sturen ten onderzoek aan den leverancier.

Luidsprekers is een kwestie van smaak. Genoemde luidspreker kan een flink geluid verwerken en geeft normale geluidsterkte.

Alkmaar.

W. J. C. — Zie antwoord aan G. v. D. Nijmegen.

Schagerbrug.

W. J. v. L. — Door de kortsluiting zijn de platen zwaar beschadigd, waardoor de capaciteit belangrijk verminderd is. Het eenige is nieuwe platen inzetten, of nog beter en misschien voordeliger, een nieuwe accu koopen!

Ermelo.

P. v. H. — Wij kennen bedoelde smoorspoel niet uit eigen practijk en bij welken stroom men tot de verzadiging nadert, weten we niet. — De 1:8 zal het best zijn. — Wij zouden de kern van een transformator niet aarden als het niet noodig is; de vergroting van capaciteit door de aarding is wel niet zoo heel groot, aangezien toch de aan batterijen verbonden wikkelingen ook zijn geaard; maar toch is het uit dit oogpunt nooit een verbetering.

Gorinchem.

Ib W. — We zouden uw aandacht willen vestigen op „Der Funk” weekblad, uitgave van Weidmannsche Buchhandlung und Julius Springer, Berlin S. W. 68.

Boston.

B. M. — 1. U kunt het best de primaire wikkeling afstemmen.

2. U kunt zonder verschil in geluidsterkte het toestel in een koperen doos inbouwen, welke dan geaard moet worden.

3. Door aarden van min accu wordt de kans op handeffect geringer.

4. Om het genereeren tegen te gaan kunt u verschillende lapmiddelen toepassen: positieve roosterspanning, lagere gloei- en plaatspanning, kortsluiten of omdraaien van de terugkoppelspoel, lampen met geringere steilheid, enz. Ook zal een primaire koppeling misschien beter werken.

Utrecht.

R. A. B. — U kunt, zooals uw plan was, B 406 en B 403 gebruiken. De door u gevraagde overeenkomstige Telefunkenlampen zijn RE 154 en RE 504, welke laatste 200 volt plaatspanning noodig heeft.

Nijmegen.

G. v. D. — Uitgegeven door Radio Technisch Persbureau Iste Dingdijkstr. 37, Amsterdam.

Leiden.

H. Cr. — Het stroomverbruik is 60 mill Amp. Serie-voeding kan toegepast worden!

Wijchen.

R. — Het door u genoemde fabrikaat neotrodyne ontvanger, alsmede de genoemde luidspreker zijn ons niet persoonlijk bekend. Voor zover wij weten is het in Nederland een slechts zeer korten tijd bekend merk. Wij kunnen u dan ook niet omtrent al of niet aanschaffen adviseeren. Voor den door u genoemden prijs zijn uw eischen wel wat hoog gesteld. Wat u uit Indië op een raam wilt ontvangen begrijpen wij niet, toch hopelijk geen telefonie?!

Poortugaal.

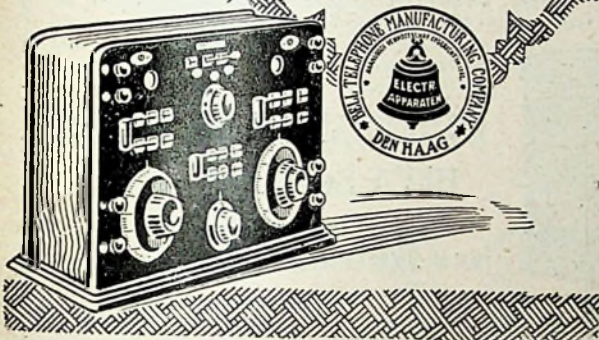
L. v. R. — Ons oordeel is, vooral wat weergave-kwaliteit betreft, bepaald niet gunstig.

Het Bell Telephone Ontvangstoestel

No. 2002 met twee lampen voldoet aan de hoogste eischen, die een RADIO liefhebber aan een toestel met twee lampen kan stellen.

Het is gemakkelijk af te stemmen, heeft een zuiveren toon en is te combineren met een twee-lamps-laag-frequent-versterker en luidspreker.

Vraagt inl. en prospectus aan de
Bell Telephone Mfg. Co.
DEN HAAG.

Radio-Inrichting L. KLEINGELD

MEENT 9a-b — ROTTERDAM — TEL. 2590

UIT VOORRAAD LEVERBAAR:

De nieuwe **General Radio** Condensator (met metalen eindplaten).
Pye Transformatoren. — **Sinus** Hoog- en Laagfrequent Transformatoren. — **Brown** Luidsprekers. — **Lissenola's**. — **Columbia**.
Hellesens. **Peritrix** Anode batterijen. — **Varta** Accumulatoren.
— **Complete Installaties 4-Lamps Toestellen f 75.—**

Handel 15—30 pCt. korting.

HET ADRES VOOR ALLE VOORKOMENDE RADIO-ONDERDEELLEN

HIWO VERDEELER

D. R. G. M.

van marmar in alle soorten en vormen

SPECIALA ASCHBAKJES

fabriiceeren

HILDEBRAND & WOLF

te Osterode i. Harz (Duitschland)

MARCONI

Ideaal Jr. de beste laagfrequent
Transformator van de wereld.

— PRIJS f 17.—

NEWWEY

De nieuwste en de beste low loss
Condensator. DIE MOET U ZIEN!

UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

P. GEERVLIT - AMSTERDAM

Oude Spiegelstraat 3 - Telef. 37728

TYPE A

BARDON

Transformatoren

waarborgen zuivere,
onvervormde ontvangst

TYPE A

met extra dikke kern

TYPE B

voor gewone versterking

BARDON Transformatoren

slaan nooit door.

In de beste fransche toestellen
vindt U

BARDON Transformatoren.

GEN. AGENT:

ALFRED LUDERT.
AMERSFOORT. TEL. 549.

TYPE B

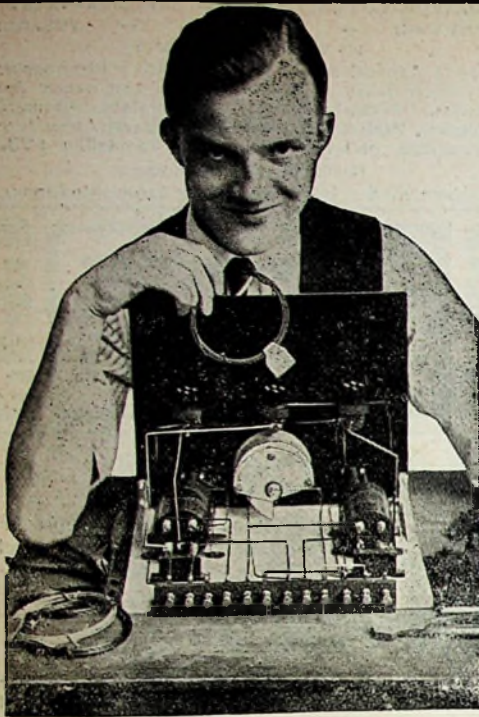
RHEINISCH - WESTFAELISCHE
SPRENGSTOFF A.-G., KOELN

TROLIT

HET BESTE ISOLATIEMATERIAAL
VOOR DE RADIO-INDUSTRIE

FRONTPLATEN.
KNOPSCHIJVEN.
KNOPPEN, enz.

GEN. AGENT VOOR NEDERLAND EN KOELN
ALFRED LUDERT
TEL. 549 AMERSFOORT

GLAZITE in verschillende kleuren.
Mein Liebchen was willst du noch mehr?

Verkrijgbaar in rollen van f 0.70 per 10 voet of in pakjes van 4 staafjes, elk 2 voet, à f 0.60 in vier kleuren.

Let op het merk **LEW** op elke rol on elk pakje.

GLAZITE

WORDT GEMAAKT IN 6 KLEUREN

Rood, Blauw, Geel, Zwart, Groen en Wit.

„GLAZITE”, het welbekende gekleurde montagedraad, beteekent het begin van een nieuw tijdperk voor de constructie van radiotoestellen. Het maakt het gebruik van isolatie-kous geheel overbodig en geeft volmaakte isolatie met een minimum moeite. Kortsluitingen aan de achterzijde van de frontplaat worden een onmogelijkheid waardoor het verlies van dure lampen voorkomen kan worden en het uiterlijk van het toestel wordt verfraaid.

Verder: „GLAZITE” is brandvrij en vochtvrij. Het bestaat uit vertind koperdraad eerst met katoen omspinnen en daarna van een speciale geglazuurde huid voorzien welke buitengewone isoleerende eigenschappen bezit.

(Hoe ingewikkelder het schema is, des te belangrijker het gebruik van „GLAZITE” in verschillende kleuren.)

IRTA Stand 105 en 106.

Importeurs:

VAN SANTEN & Co. te Amsterdam.

ACUSTON LUIDSPREKERS.

Totale hoogte 67 c.m.

Prijs f 46.-

Ir. MAX POLAK schrijft in „Electro-Radio” d.d. 16 September 1926 aangaande de in Berlijn gehoorde luidsprekers:

„..... Vooral ACUSTON staat op een zeer hoog peil en een daar- „mede gehouden demonstratie leverde het bewijs voor de voortreffelijke „eigenschappen. Het is toch bekend, dat bij hoornluidsprekers het bezwaar „zich doet gevoelen dat het instrument òf goed is voor de weergave van „muziek òf goed voor de weergave van het gesproken woord. Een goede „combinatie van beide eigenschappen troffen wij nog zeer zelden aan. „De ACUSTON luidspreker nu bezit een regelarm die een instelling voor „de weergave van het gesproken woord of van muziek mogelijk maakt. „Bij proefnemingen bleken de resultaten buitengewoon goed, zoodat wij „met belangstelling de verschijning van dezen luidspreker in ons land „tegemeet kunnen zien.....”

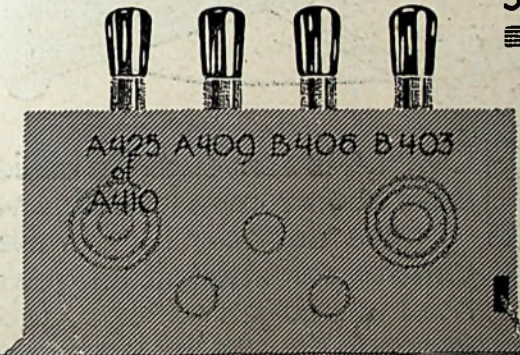
De nieuwe „ACUSTON” Luidspreker benevens de andere modellen worden o. m. geëxposeerd op de **I. R. T. A.** te **AMSTERDAM Stand 105 en 106.**

Importeurs: VAN SANTEN & Co. -- Amsterdam.

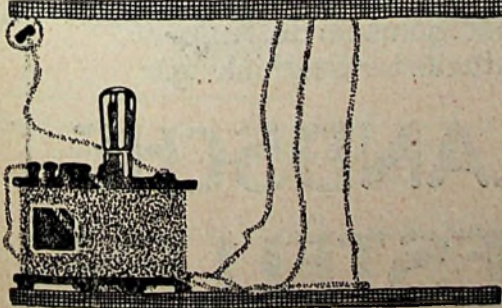
PHILIPS RADIO

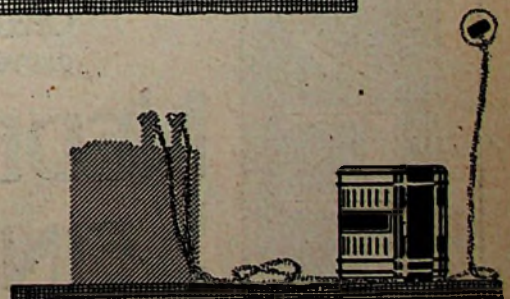
PHILIPS LUIDSPREKER
SPREEKT VOOR ZICHZELF

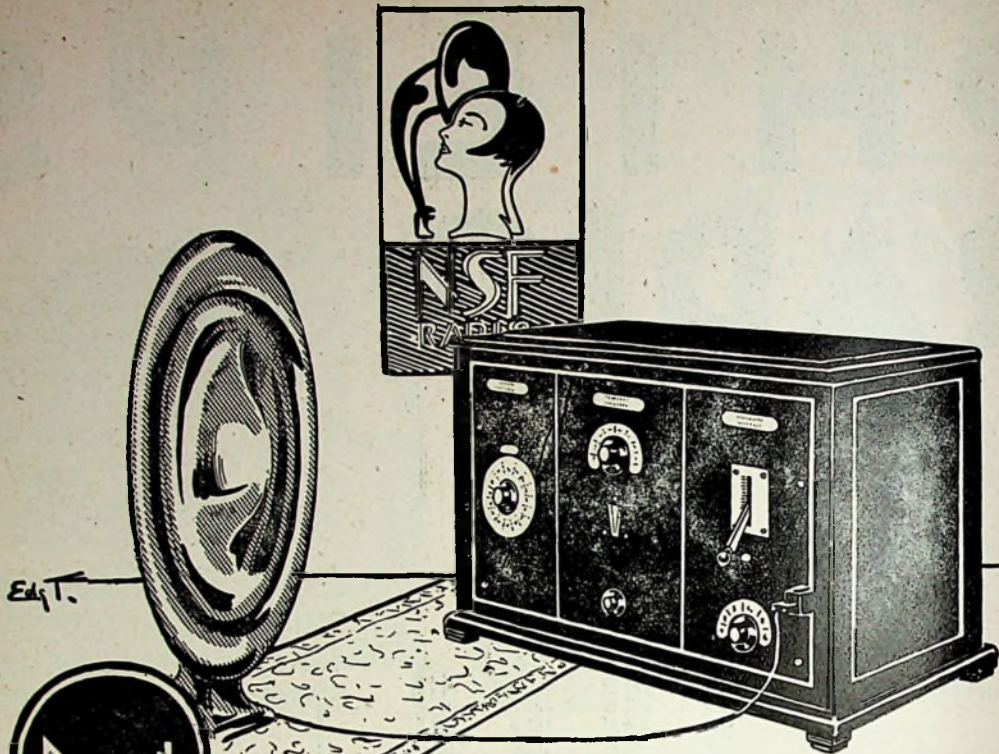
HOORT MEER EN BETER MET PHILIPS „MINIWATT“

PHILIPS PLAATSPANNING
APPARAAT VERVANGT UW
KRAKENDE ANODEBATTERY

LAADT UW ACCU THUIS
MET
PHILIPS GELYKRICHTER

De M.4 is eenvoudig te bedienen.
Geeft een zuivere krachtige weer-
gave door den luidspreker.

Groote selectiviteit en gevoelig-
heid waarborgen scherpe afstem-
ming op gewenscht Europeesch
omroepstation van eenige beteekenis.
Een verzorgde uitvoering maakt het
passend in elke omgeving.

Onze goed georganiseerde hulp-
dienst staat steeds ter beschikking.

NEDERLANDSCHE SEINTOESTELLEN FABRIEK HILVERSUM

LEVERING UITSLUITEND DOOR DEN HANDEL
GAARNE VERSTREKKEN WIJ U ADRESSEN VAN ONZE VERTEGENWOORDIGERS

VAN DER HEEM & BLOEMSMA

RADIO-FABRIEK EN INGENIEURSBUREAU

H & B IV

HOLLANDSCH FABRIKAAT
HET NIEUWSTE -- HET BESTE -- HET BILLIJKSTE
 Garantie volledig en onbeperkt

H & B III Driel. zeer krachtig op zeer kleine antenne.
 H & B IV Vierl. voor grooter golfbereik en zwakke stations.
 H & B V Vijfl.-raamontvanger met **web-raam**, geschikt voor plaatsp. app.
 H & B Super. Zeer voornaam meubel, toch instrument.

STAND 86 I. R. T. A.

Vraagt prijsopgave en catalogus aan Handelaar of Fabriek.
DEN HAAG — **Joan Maetsuyckerstraat 44-42.**

TUNGAR GELIJKRICHTER

(THE GENERAL ELECTRIC Co.)

Voor netspanning 125 Volt, laadstroom 3 cellen met 2 Amp., 6 cellen met 1 Amp., Anode - Accu. 12 t.m 48 cellen van 1 tot 4 Ampère Prijs **f 45.-**.

Voor netspanning 220 Volt en verder als boven Prijs **f 60.-**.

B. T. H. LUIDSPREKER, type C 2 **f 60.-**.

BRANDES TABELTALKER **f 25.-**.

N. V. RADIOHANDEL „DIE HAGHE”

HEERENGRACHT 44a. — TELEFOON 14259.

's-GRAVENHAGE.

(Alleen Vert. voor Zuid-Holland).

„PRIMUS”

N. F. TRANSFORMATOREN.

Zijn goede Transformatoren en moet U alleen deze verbouwen.

TELHAG -- BILTHOVEN.

Generaalvertegenwoordigers voor Holland.

FERRANTI

L.F. TRANSFORMATOR

Type AF3

f 17.50

Ratio 1.-3.5

De impedantie van een transformator op te geven zonder vermelding der frequency waarbij ze gemeten is, heeft geen waarde.

IMPEDANTIE Type AF3 50.000 Ohms bij 100 Per 510.000 „ „ 500 „

Rechtlijnige versterkingskromme tusschen 300 en 6000 frequencies in een karakteristiek op **toonschaal**.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR -- GRATIS BROCHURE

IMPORTEUR:

GOOISCHE RADIOHANDEL
HILVERSUM -- LUITGARDEWEG 22

STEEDS VOORRADIG:

ZENDONDERDEELEN

- Koperband
- Glascondensatoren
- Schotelisolatoren
- Schuitweerstand
- Zendcondensatoren
- Hittedraadmeters
- Modulatie smoorspoelen

COMPLETE KORTE GOLF ZEND-ONTVANGERS
 van af f190.-.

NED. RADIOHANDEL

DEN HAAG, Laan v. Meerdervoort 488, Tel. 32243

HELLERTON
LUHELI

Hoofd-Telefoons,

Bananenstekers,
 D. R. G. M.

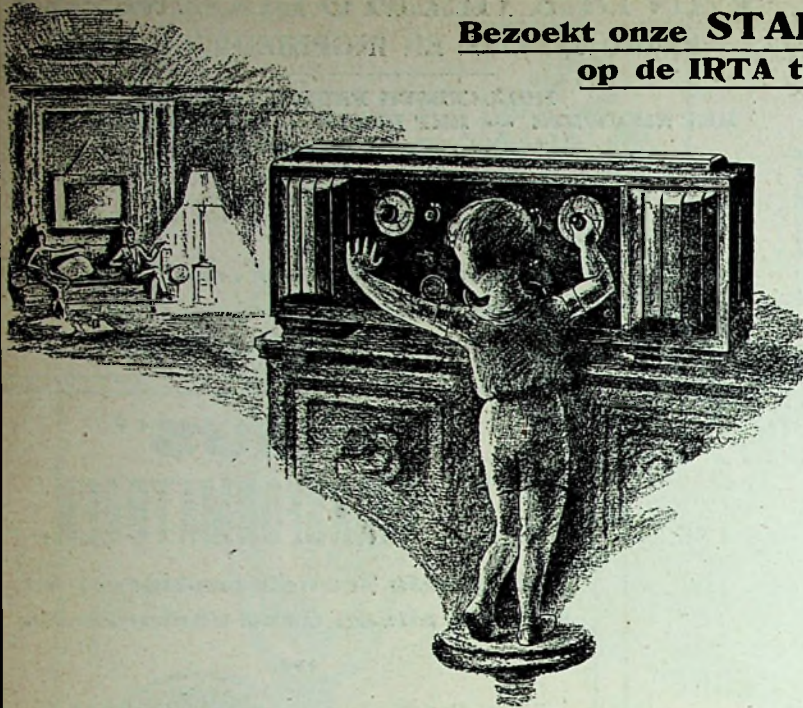
Telefoonbussen, Koppelingen,
 Meervoudige stekers,
 Anodenstekers, Kabelschoenen
 en andere toebehoren.

Vraagt aanbieding.

Ludwig Heller, G. m. b. H.
 Eisen- und Metallwaren-Fabriken
 Bad Liebenstein (Duitschland)
 Gevestigd 1863 -- Telefoon Nr. 9

Bezoekt onze **STANDS No. 34 en 35**
op de **IRTA te AMSTERDAM.**

'N KINDERHAND
KAN IN
EEN OOGENBLIK EEN
OF ANDER STATION
AFSTEMMEN
MET EEN

„**VITUS**”
RADIOTOESTEL

VRAAGT PRIJSCOURANT
ZEGUERS
„**RADIOZET**”
MAASTRICHT

ULTRA-HÉTÉRODYNE

EEN VITUS-TOESTEL IS ZUIVER OP DE GRAAD —
OP IEDERE GRAAD VAN DEN CONDENSATOR EEN STATION

**RADIO
GOLF**

R. KUPERUS
VOORSTRAAT 75
TEL. 4355
UTRECHT

Specialiteit in Radio-Ontvangtoestellen en Onderdeelen.

f 3.85 **SUCCESS**
1:100 Fijnregelknop
met snelregeling
ONVERSLIJTBAAR.
Wordt met schroeven-
draaier gemonteerd.

Hoofdagentschap
W. HASEKAMP - Voorburg

Onze traditie getrouw komen wij weder met eenige
nieuwe artikelen uit, o.a. een nieuw type

ACUSTON LUIDSPREKER.

Vergeet daarom niet onze stands No. 104, 105 en 133 op de
„I.R.T.A.", Paleis voor Volksvlijt van 2-11 October te bezoeken.

Onze catalogus is verschenen, welke op aanvraag gratis wordt toegezonden.

≡ **S. M. NIJKERK Jr., Leidschegracht 96, AMSTERDAM. Tel. 36883.** ≡

Hoofdvertegenwoordiger der E. A. G. Condensatorenfabrieken
(Etablissements **ALBERT GINOUVÈS.**)

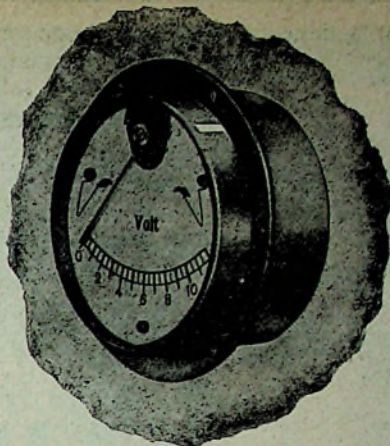
**Heeft U wel eens klachten gehad over een Batterij?
Zeker wel? Maar over een Amstel-,
Rubbi-, Auto- TOCH NOOIT!**

Indien U voor Uw zaklantaarn een batterij wilt kopen, probeer dan eens een AMSTEL-BATTERIJ. Deze is vervaardigd uit prima grondstoffen. U kunt deze zaklantaarn-batterij zeer lang bewaren, wat met andere batterijen niet het geval is. Wanneer U b.v. Uw batterij eens eenige avonden niet gebruikt, zal de batterij hierdoor beslist NIET terugloopen. U probeert haar na eenigen tijd weer en de batterij is net zoo goed als voor dien tijd, terwijl andere batterijen dikwijls terugloopen in hun spanning. Laat U daarom niet afschrikken door een klein prijsverschil. Deze batterijen zijn in alken winkel verkrijgbaar tegen den prijs van:
AMSTEL-Batterij 25 Cent RUBBI-Batterij 30 Cent AUTO-Batterij 35 Cent

WACHT U VOOR NAMAAK

N.V. Amsterdamsche Elementenfabriek v.h. **GEBRS. PETERS**
Prinsengracht 222 - AMSTERDAM - Telefoon 48882

NADIR
PRECISIE
DRAAISPOEL-
METERS

A. VOOR LOS GEBRUIK
B. VOOR INBOUW
MET PROPORTIONALE
SCHAALVERDEELING

MILLI-AMP. EN AMP. METERS

0-1 m.A.	f 35.-	0-600 m.A.	f 90.-
0-3 "	" 32.-	0-1,5 A.	" 30.-
0-6 "	" 30.-	0-3 "	" 30.-
0-12 "	" 30.-	0-5 "	" 31.-
0-60 "	" 80.-	0-6 "	" 31.-
0-120 "	" 80.-	0-12 "	" 33.-
0-300 "	" 80.-		

GALVANOMETERS

1° = 0,0002 A.	f 35.-	1° = 0,0001 A.	f 37.-
----------------	--------	----------------	--------

VOLTMETERS

0-0,5 V.	f 30.-	0-240 V.	f 36.-
0-1,5 "	" 30.-	0-480 "	" 45.-
0-3 "	" 30.-	0-600 "	" 50.-
0-6 "	" 30.-	0-5 en 0-100 V.	" 48.-
0-10 "	" 30.-	0-10 0-100 "	" 48.-
0-12 "	" 30.-	0-6 0-120 "	" 48.-
0-60 "	" 30.-	0-12 0-120 "	" 48.-
0-120 "	" 34.-		

MEETKASTJES

0-6 en 0-120 V.	} f 74.-
0-0,012; 0-0,5 en 0-6 A.	

Andere meetbereiken en combinatië-instrumenten op aanvraag

C. E. B. LAAN VAN MEERDERVOORT 30 - TEL. 35277 DEN HAAG

Brown
Belangrijk

Tijdens de Irlta, Stand 3
demonstratie met de
nieuwe modellen
type E, type H. 3. Q.
en de
Brown Disc Luidspreker.

T. B. Hooghoudt
Spuistraat 71, Amsterdam
Telefoon 41166.

HET GEBRUIK VAN DE
Columbia
de Batterij met de
lange levensduur

22½-45-60 v. ANODE BATTERY
MET FAHNSTOCK AFTAKKINGEN WAARBORGT U -

- 1° 4voudige inhoud en capaciteit.....
- 2° 7voudige levensduur.....
- 3° minimale inwendige weerstand
- 4° absoluut zuiver geluid, vrij van kraken.....
- 5° maximale geluidsterkte.....

VRAAGT UW INSTALLATEUR, indien aldaar niet verkrijgbaar, bij **TECHNISCH BUREAU v/h NIERSTRASZ, Plantage Middenlaan 62, Amsterdam**

OOK VOOR
UW EIGEN ONTWERP
BALTIC
JE WARE
MATERIAAL

OP DE I. R. T. A.
Stands 115-116.

NIEUWE BOUWTEKENINGEN,
NIEUWE ONDERDEELLEN,
EEN NIEUWE SUPER 10
VOOR LANGE EN KORTE GOLF.

HOOFDAGENTSCHAP:
DEN HAAG,
NOORDEINDE 107-109.

KNIP deze bon uit!!! Bij aankoop van elke „RADIO RECORD” LAMP kan een dezer bons ter waarde van één Gulden in betaling worden gegeven. Vraagt gratis en franco toezending van onzen Catalogus met Karakteristieken.

Knip deze bon uit!

BEZOEKT ONZEN STAND 91 op de I. R. T. A.

waar wij met een keurcollectie toestellen en onderdeelen exposeeren.

Firma RIDDERHOF & VAN DIJK
RADIO-APPARATEN-FABRIEK
ZEIST -- Tel. Int. 345.

RADIO

A. E. GERRETSEN
NASSAUKADE 338, AMSTERDAM, TELEF. 28711

-- ZIE ONZE 4-LAMPS ONTVANG-TOESTELLEN, --
-- 75 GULDEN. 3-LAMPS 65 GULDEN. --

DE POPULAIRE
„DETHAPHONE” RAAM-ONTVANGER

vindt U op de a.s. I. R. T. A. van

2—11 OCTOBER

op **STAND 39**

U komt toch zeker kijken, nietwaar?

N. V. TECHNISCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

DAMRAK 62a
(Beursgebouw)

AMSTERDAM
Telefoon 48222

HOORDE U DEZE KLOKKEN LUIDEN
(SPEKEN)
REEDS LANG

Kent U dit Merk?

UWE RADIO-HANDELAAR OOK NIET?
VRAAGT U HET DAN EENS AANDE
RADIO-FRONTPLATEN FABRIEK

W. A. Puder
Amsterdam
ELANDSGRACHT 12 TELEFOON 44238.

WIJ GAARNE VERTELLEN WAAR DE KLEPELS HANGEN!

DE NIEUWE **SCHRACK** TRIOTRONS 4 VOLTS SERIE

- Type **TS4** Hoogfrequent
- Type **AS4** Detector
- Type **RS4** Laagfrequent
- Type **ZE4** Eindlamp

Vraagt gratis **Schrackboekje** met karakteristieken en volledige gegevens betreffende deze lampen

HANDELSMAATSCHAPPIJ VAN SETERS
NASSAU OUWERKERKSTRAAT 3, DEN HAAG

ERICH MEYLER

DEN HAAG, TELEF. 32720

Fabriek van ISOLEERMATERIAAL
Rottordam - Zwaanshals 121-125

EBONIET

In PLATEN en STAVEN
steeds uit voorraad
DIEPZWART - KLEURVAST - HOOGGLANS-GEPOLIJST
Kwaliteit: DE BESTE - Prijs: DE LAAGSTE

Levering Uiteindelijk aan den Handel.

ALVORENS EEN TOESTEL TE KOOPEN RADEN
WIJ IN **UW EIGEN BELANG** EEN KIKKJE IN
ONZE ETALAGE TE NEMEN.

De **NIEUWSTE**
H. en B. Toestellen.
Een **GENOT** voor
OOR en **OOG.**

Prijzen van af f125.-.

Radio-Technisch Bureau Herm. Verseveldt
PIET HEINSTR. 87, DEN HAAG - Tel. 34969

RAYTHEON LAMPEN

VOOR PLAATSTROOM APPARATEN

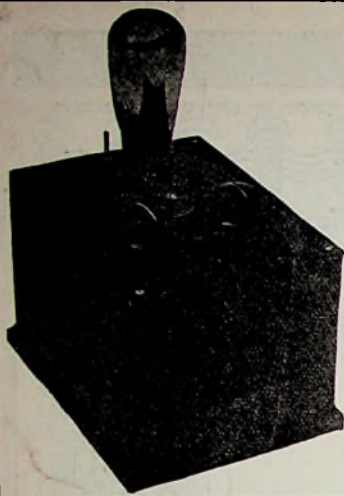

Bijna onbegrensde levensduur; zeer groot vermogen!

(Zie redactioneel artikel „Radio-Ezpres” No. 33, 13 Aug. jl.)

IMPORTEURS:

Radio Import A. A. Posthumus
BAARN.

Plaatstroomapparaten
„AUDIO“
Type EG 50
 compleet met Philips
 plaatstroomlamp N° 373
f 40.-.

Twee **CONTINU**
 regelbare spanningen.
 (met **ROYALTY** lek)

HANDELAREN
NORMAAL RABAT.

Radio-Techn. Handelsbureau

„HAVENED“

MARIASTRAAT 34
TELEFOON 72355
'S-GRAVENHAGE.

MIJN
CATALOGUS

met prijzen en afb. over al'e
 Radioart., 80 pag. groot,

gratis en franco!

Mijn schakel-catalogus met 61 schakelingen en bouw-
 handleidingen ontvangt U tegen inzending van 50 ct.
 (ook in postzegels) franco.

LEO REICHSTHALER
Nürnberg - Burgstrasse 12.

BEZOEKT STAND No. 27

I.R.T.A. 2-11 October

Firma W. BOOSMAN,

Warmoesstraat 97 - AMSTERDAM - Tel. 49103

UITSLUITEND 1e Klasse
Radio-ontvangstoestellen.

LEVERANCIERS DER KON. NED. MARINE

Radio Technisch Bureau „Broadcast“

Sonostr. 75, Den Haag. - Telef. 54604 - Giro 106640

Prijsberekening van een degelijke 4-lamps ontvanger.
 (1 hf., 1 det. en 2 L. f.)

1 Eiken kast met oekleppaar deksel inclusief grondplank	f 8,25
1 frontplaat 20 x 40	„ 3,60
1 E. A. G. condensator 1000 cM. zond. fijnr. met knop	„ 4,80
1 idem 500 cM. met fijnr. en knop	„ 5,80
3 Spoelhouders met handle	f 4,40 of „ 2,80
1 atel Apex spoelen	„ 10,-
4 gloeidr. weerstanden 1e kwaliteit	„ 6,-
2 transformatoren naar keuze (1/3 en 1/5).	„ 12,-
4 lampvoetjes 1e kwaliteit	f 2,- of „ 3,-
6 ebonielen aansluitklemmen m. stekergat	„ 1,14
1 lekvrje roostercond. en 1 tel. cond. Inglen	„ 2,75
1 serie-parallel en 2 verst.-onverst. schak.	„ 2,40
1 Loewe lekweerstand en houder	„ 1,48
1 negatieve rooster spanning batterij	„ 1,25
4 telefoonbussen	„ 0,24
5 M. montage draad	„ 0,80
1 telefoon 2 x 2000 Ohm	„ 6,-
1 Varta accu 27 A.U. geladen	„ 11,08
1 Partrix anodebatterij 90 Volt	„ 10,-
3 Philips' A lampen en 1 B lamp.	„ 22,60
	f 114,66

Bij bestelling wordt het schema gratis verstrekt.

Wenscht U zich een toestel aan te schaffen?

Wees dan op Uw hoede?

Verzoek Uw leverancier nog tijdig een demonstratie met het

„SELECTA“ ontvangtoestel.

Kwaliteit en eenvoud zullen U spoedig doen besluiten.
 De prijs van dit standaard-toestel van degelijk Hollandsch
 fabriek bedraagt exclusief toebehoren slechts

f 130.-.

Levering uitsluitend aan den handel.

HAAGSCHE RADIO ONDERNEMING
SMITSTRAAT 153, DEN HAAG.

**Vierlamps toestel f 75.-, 3 jaar garantie, ook op
 termijnbetaling.**

LISSEN en overige eerste klasse
 onderdeelen ruim voorradig.
LEVERING OOK AAN DEN HANDEL.

Vraagt onze gratis prijscouranten.

ANDERSEN & POLAK — AMSTERDAM
P. C. HOOFSTRAAT 40 — Telefoon 26587.

DE „CORONA-PHON“ 2.1.2.

HET RADIO-TOESTEL VOOR U

Zonder Antenne
 Slechts 5 lampen

Zuivere weergave
 Stofdicht meubel

De Toonzaal in ons Fabrieksgebouw is voor Demonstraties open
 van 11 v.m. tot 8 uur n.m.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

„IDZERDA-RADIO“

Telefoon 32584
 Tram. 3, 12, 14

BEUKSTRAAT 10
 bij Valkenboschplein